

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ

**«Κατασταλτικός Έλεγχος στο Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων
(Τ.Α.Π.), για τα έτη 2014, 2015 και 2016»**

Αθήνα, Απρίλιος 2019

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Συνοτομογραφίες.....	4
ΣΥΝΟΨΗ.....	5
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	7
2.1. Περιγραφή του Ελεγχόμενου Φορέα.....	7
2.2. Ανάλυση Οικονομικών Στοιχείων Τ.Α.Π.	9
2.3. Ευθύνη της Διοίκησης.....	11
2.4. Ευθύνη του Ελεγκτή.....	11
3. ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	12
3.1. Δημοσιονομική Διαχείριση.....	12
3.1.1. Ελλείψεις στην τήρηση Λογιστικού Σχεδίου – Δημοσίου Λογιστικού.	12
3.1.2. Αδυναμίες ορθής αποτύπωσης των εσόδων και των εισπράξεων στους Λογαριασμούς του Τ.Α.Π.....	13
3.1.3. Αδυναμίες ως προς την τήρηση της αρχής της αυτοτέλειας των χρήσεων κατά τη λογιστικοποίηση των Εσόδων.....	15
3.1.4. Αδυναμίες στην παρακολούθηση των λογαριασμών χρηματικής διαχείρισης.	16
3.1.5. Αδυναμίες στην τήρηση του Μητρώου Δέσμευσης Πίστωσης.....	17
3.2. Ευρήματα επί των Λογαριασμών / Οικονομικών Καταστάσεων.....	18
3.2.1 Ευρήματα επί της διαχείρισης των εισιτηρίων Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων	18
3.2.2 Πωλητέα Είδη Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων.....	21
3.2.3 Πωλητέα Είδη Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων επί παρακαταθήκη.....	22
3.2.4 Έξοδα από μεταφορές αγαθών και φορτοεκφορτωτικά.....	23
3.2.5 Υποχρεώσεις από αποζημιώσεις απαλλοτριώσεων.....	25
3.3. Ευρήματα επί των Εσωτερικών Δικλίδων στη Δημοσιονομική Διαχείριση του Τ.Α.Π.....	25
3.3.1. Έλλειψη Εσωτερικών Δικλίδων ορθής και έγκυρης ενημέρωσης Οικονομικών Καταστάσεων Τ.Α.Π.	25
3.3.2. Αδυναμίες Εσωτερικών Δικλίδων αναφορικά με τη διαχείριση των χρηματικών διαθεσίμων του Τ.Α.Π. από τους διαχειριστές (υπολόγους).....	26
3.3.3. Έλλειψη Εσωτερικών Δικλίδων αναφορικά με την ορθή παρακολούθηση των Εσόδων από Εισιτήρια και Πωλητέα.	27
3.3.4. Αδυναμίες στη λειτουργία του Τμήματος Ελέγχου και Επιθεωρήσεων του Τ.Α.Π.	28
3.3.5. Ελλείψεις στις εσωτερικές δικλίδες αναφορικά με την παρακολούθηση προσόδων επί της ακίνητης περιουσίας Τ.Α.Π. και ΥΠ.ΠΟ.	29
4. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΥ ΦΟΡΕΑ.....	30

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	31
6. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ.....	31
6.1. Ορθή Τήρηση των Λογαριασμών του Ισολογισμού, Γενικής Εκμετάλλευσης και Αποτελεσμάτων Χρήσεως.....	32
6.2. Εφαρμογή διαδικασιών παρακολούθησης και αποτίμησης Αποθεμάτων και Παγίων.....	32
6.3. Αντιμετώπιση αδυναμιών στην παρακολούθηση Πελατών – Προμηθευτών.....	32
6.4. Ορθός διαχωρισμός και ενημέρωση των Λογαριασμών Εισπράξεων, Εσόδων και Απαιτήσεων.....	32
6.5. Αυτοματοποιημένη διαδικασία αναγνώρισης και λογιστικοποίησης λειτουργικών εσόδων στο Ο.Π.Σ. δημοσιονομικής διαχείρισης.	33
6.6. Αυτοματοποιημένη διαδικασία καταχώρησης κινήσεων τραπεζικών συναλλαγών.....	33
6.7. Ορθή λειτουργία και τήρηση του Μητρώου Δέσμευσης Πίστωσης.	33
6.8. Διασφάλιση των εσόδων από την πώληση εισιτηρίων και πωλητέων ειδών.	34
6.9. Διασφάλιση εσόδων από την πώληση ειδών που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 3028/2002.	35
6.10. Παρακολούθηση των Απαλλοτριωθέντων Ακινήτων.....	35
6.11. Σύσταση Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.	35
6.12. Διασφάλιση της ορθής εκτέλεσης των Συμβάσεων.	35
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	37
1. Παράρτημα: Πίνακας Κοινοποίησης Ευρημάτων.....	38
2. Παράρτημα: Συστάσεις προς ελεγχόμενο φορέα	73

Συντομογραφίες

Δ.Α.	Δελτίο Αποστολής
Δ.Σ.	Διοικητικό Συμβούλιο
Ε.Α.Μ.	Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο
Ε.Σ.	Ελεγκτικό Συνέδριο
Κ.Α.Ε.	Κωδικός Αριθμός Εσόδου/Εξόδου
Κ.Α.Σ.	Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο
Κ.Υ.Α.	Κοινή Υπουργική Απόφαση
Μ.Δ.	Μητρώο Δέσμευσης Πίστωσης
Ο.Π.Σ.	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Τ.Α.Π.	Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων
Τ.Α.ΥΠ. ΥΠ.ΠΟ.	Ταμείο Αλληλοβοηθείας Υπαλλήλων του Υπουργείου Πολιτισμού
ΥΠ.ΠΟ.	Υπουργείο Πολιτισμού
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως
Χ.Ε.	Χρηματικό Ένταλμα
Χ.Ε.Π.	Χρηματικό Ένταλμα Προπληρωμής
INTOSAI	Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων
Ο.Π.Σ. ORIAN	ORIAN Enterprise (Λογιστικό Πρόγραμμα)
POS	Point of Sale (Τερματικό Σημείο Πώλησης)
Ο.Π.Σ. Q&R	Quality and Reliability A.E. (Πληροφοριακό Σύστημα)

ΣΥΝΟΨΗ

Η παρούσα έκθεση αποτυπώνει τα αποτελέσματα του κατασταλτικού ελέγχου που διενεργήθηκε στο Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων (Τ.Α.Π.) για τα έτη 2014, 2015 και 2016 από το Ελεγκτικό Συνέδριο (Ε.Σ.).

Ο έλεγχος διενεργήθηκε κατά το χρονικό διάστημα από τον Οκτώβριο του 2017 έως τον Ιούνιο του 2018 από Ομάδα Ελέγχου που συγκροτήθηκε με την 62130/09.10.2017 Απόφαση της Προέδρου του Ε.Σ., σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των κείμενων δημοσιονομικών κανόνων δικαίου, του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, του Εγχειριδίου Ελέγχου του Ε.Σ. και στο πλαίσιο των Αρχών και Προτύπων Ελέγχου του Διεθνούς Οργανισμού των Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI).

Ο έλεγχος επικεντρώθηκε:

- α) στις δύο βασικές πηγές εσόδων του φορέα: i) στα έσοδα από εισιτήρια εισόδου στα αρχαιολογικά μουσεία και χώρους και ii) στα έσοδα από πώληση λοιπών αγαθών βιομηχανικής ή βιοτεχνικής εκμεταλλεύσεως και
- β) στην απόδοση των Κρατήσεων, στην αμοιβή για Υπερωριακή Εργασία, στην επιχορήγηση προς το ΤΑ.ΥΠ.ΥΠ.ΠΟ. και στον καθολικό έλεγχο των εξόδων από Μεταφορές Αγαθών και Φορτοεκφορτωτικά .

Ο έλεγχος ανέδειξε βασικές αδυναμίες και δυσλειτουργίες του Τ.Α.Π. τόσο σε κεντρικό (Διοίκηση) όσο και σε τοπικό επίπεδο (αρχαιολογικοί χώροι/μουσεία) που αφορούν:

- στην τήρηση του Λογιστικού Σχεδίου,
- στην τήρηση του Μητρώου Δέσμευσης Πίστωσης,
- στην παρακολούθηση των εισπράξεων μέσω των λογαριασμών χρηματικής διαχείρισης που τηρεί το Τ.Α.Π. στις Εμπορικές Τράπεζες,
- στην τήρηση των λογαριασμών εσόδων του φορέα από την διαχείριση των εισιτηρίων στα μουσεία και τους αρχαιολογικούς χώρους υπό την εποπτεία του Τ.Α.Π.,
- στην καταγραφή και παρακολούθηση των πωλητέων ειδών και των εξ αυτών εσόδων – εισπράξεων από Αρχαιολογικούς Χώρους/ Μουσεία,
- στην καταγραφή και παρακολούθηση των υποχρεώσεων από τις αποζημιώσεις απαλλοτριώσεων,
- στο περιβάλλον εσωτερικών δικλίδων του φορέα, ήτοι στη διαχείριση των χρηματικών διαθεσίμων του Τ.Α.Π. από τους διαχειριστές (υπολόγους), στη λειτουργία του Τμήματος Ελέγχου και Επιθεωρήσεων, στην έκδοση αναφορών και στην ορθή λογιστική παρακολούθηση των προσόδων επί της ακίνητης περιουσίας του ΥΠ.ΠΟ..

Το Ε.Σ. συστήνει στον ελεγχόμενο φορέα, με γνώμονα τη βελτίωση και την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικών δικλίδων του:

- α) την ορθή τήρηση των Λογαριασμών του Ισολογισμού, Γενικής Εκμετάλλευσης και Αποτελεσμάτων Χρήσεως,
- β) την εφαρμογή διαδικασιών παρακολούθησης και αποτίμησης Αποθεμάτων και Παγίων,
- γ) την αντιμετώπιση αδυναμιών στην παρακολούθηση Πελατών – Προμηθευτών,
- δ) τον ορθό διαχωρισμό και ενημέρωση των Λογαριασμών Εισπράξεων, Εσόδων και Απαιτήσεων,
- ε) την αυτοματοποιημένη διαδικασία αναγνώρισης και λογιστικοποίησης των λειτουργικών εσόδων στο Ο.Π.Σ. δημοσιονομικής διαχείρισης και την αυτοματοποιημένη διαδικασία καταχώρησης κινήσεων των τραπεζικών συναλλαγών,
- ζ) την ορθή λειτουργία και τήρηση του Μητρώου Δέσμευσης Πίστωσης,
- η) τη διασφάλιση των εσόδων από την πώληση εισιτηρίων και πωλητέων ειδών,
- θ) την παρακολούθηση των Απαλλοτριωθέντων Ακινήτων και
- ι) τη σύσταση Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.

Το Ε.Σ. ενδέχεται να προβεί σε έλεγχο εφαρμογής των συστάσεων (follow-up audit) και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους στο εγγύς μέλλον.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν κείμενο αποτελεί την Έκθεση κατασταλτικού Ελέγχου που διενεργήθηκε στο Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων (Τ.Α.Π.) για τα έτη 2014, 2015 και 2016 από το Ελεγκτικό Συνέδριο (Ε.Σ.), σε εκτέλεση του Ετησίου Προγράμματος Ελέγχων του, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των κείμενων δημοσιονομικών κανόνων δικαίου, του Κώδικα Νόμων για το Ε.Σ., του Εγχειριδίου Ελέγχου του Ε.Σ. και στο πλαίσιο των αρχών και προτύπων του Διεθνούς Οργανισμού των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), τα οποία εγγυώνται μεταξύ άλλων, την ανεξαρτησία, την ακεραιότητα και την αντικειμενικότητα των μελών της Ομάδας Ελέγχου¹ σε σχέση με τον παρόντα έλεγχο.

Στόχοι του ελέγχου ήταν :

- Ο έλεγχος της αξιοπιστίας των οικονομικών καταστάσεων, με την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι λογαριασμοί είναι απαλλαγμένοι από ουσιώδεις ανακρίβειες, σύμφωνα με το θεσμικά εφαρμοστέο χρηματοοικονομικό πλαίσιο αναφοράς.

¹ Που συγκροτήθηκε με την 62130/09.10.2017 Απόφαση της Προέδρου του Ε.Σ.

- Ο εντοπισμός και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων που έχουν σχεδιαστεί για τη μείωση των κινδύνων που σχετίζονται με τα τεκμήρια της πληρότητας και της ύπαρξης των εσόδων από τη λειτουργία των αρχαιολογικών χώρων².
- Ο εντοπισμός και η αξιολόγηση των πρακτικών χρηστής δημόσιας διακυβέρνησης του ελεγχόμενου φορέα, ιδιαίτερα εκείνων που αφορούν στην πρόληψη και στον εντοπισμό της απάτης και της διαφθοράς.
- Η διατύπωση συστάσεων – προτάσεων για τη βελτίωση της δημοσιονομικής διαχείρισης, του συστήματος εσωτερικών δικλίδων και της ποιότητας δημόσιας διακυβέρνησης του φορέα.

Η παρούσα Έκθεση Ελέγχου έχει την ακόλουθη δομή: στο κεφάλαιο δύο (2) παρουσιάζεται συνοπτικά το αντικείμενο του ελέγχου, στο οποίο περιλαμβάνονται η γενική περιγραφή, βασικά οικονομικά στοιχεία και η δομή διακυβέρνησης του Φορέα. Στο κεφάλαιο τρία (3) ακολουθούν τα επιμέρους συμπεράσματα, καθώς και η στοιχειοθέτησή τους με τις κύριες διαπιστώσεις και τα ευρήματα του ελέγχου επί της δημοσιονομικής διαχείρισης του ελεγχόμενου φορέα. Στο κεφάλαιο τέσσερα (4) παρουσιάζονται οι απαντήσεις του ελεγχόμενου φορέα και του εμπλεκόμενου φορέα (Υπουργείο Πολιτισμού), στο κεφάλαιο πέντε (5) το συμπέρασμα του ελέγχου και στο κεφάλαιο έξι (6) περιλαμβάνονται οι συστάσεις προς τη Διοίκηση του Φορέα και το Υπουργείο Πολιτισμού.

Πρόσθετες πληροφορίες και αναλύσεις, επί των στοιχείων και των ευρημάτων που παρατίθενται στην Έκθεση Ελέγχου, επισυνάπτονται σε αυτήν ως Παραρτήματα.

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΛΕΓΧΟΥ

2.1. Περιγραφή του Ελεγχόμενου Φορέα

Με το άρθρο 6 του ν.4212/1929 (ΦΕΚ Α' 240) συστάθηκε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με τον τίτλο «Ταμείον Απαλλοτριώσεων Αρχαιολογικών Χώρων» το οποίο μετονομάστηκε σε «Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων» (Τ.Α.Π.)³, εποπτεύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού και έχει έδρα την Αθήνα. Η οργάνωση και η λειτουργία του διέπεται από τον Οργανισμό του⁴.

² Λόγω του εύρους του αντικειμένου του ελέγχου, το πεδίο ελέγχου περιορίστηκε στις δύο βασικές πηγές εσόδων του Φορέα σύμφωνα με τους Κ.Α. Απολογισμού Εσόδων: α) έσοδα από εισιτήρια εισόδου στα αρχαιολογικά μουσεία και χώρους και β) έσοδα από πώληση λοιπών αγαθών βιομηχανικής ή βιοτεχνικής εκμεταλλεύσεως.

³ Άρθρο 16 του ν.δ. 4177/1961 (ΦΕΚ Α' 131)

⁴ ν.736/1977(ΦΕΚ Α' 316)

Σκοποί του Τ.Α.Π. είναι: α) η ανάδειξη και προβολή μνημείων και αρχαιολογικών χώρων της χώρας, β) η διαχείριση αρχαιολογικών πόρων από σταθερές πηγές εσόδων αλλά και από παραγωγικές δραστηριότητες που αξιοποιούν στοιχεία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, γ) η διενέργεια των απαλλοτριώσεων ακινήτων για αρχαιολογικούς σκοπούς και δ) η γενικότερη στήριξη του έργου της αρχαιολογικής υπηρεσίας.

Το Τ.Α.Π. διαρθρώνεται σε 3 Δ/νσεις και 11 Τμήματα⁵ και κατά τις ελεγχόμενες χρήσεις απασχολούσε τρεις (3) Προϊσταμένους Διευθύνσεων, έξι (6) Προϊσταμένους Τμημάτων και συνολικά 390 υπαλλήλους⁶.

Το Τ.Α.Π. διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ελέγχει τη λειτουργία των υπηρεσιών του Οργανισμού, διαχειρίζεται την περιουσία και τους πόρους του, αποφασίζει για κάθε υπόθεση που αφορά στη λειτουργία του, στην είσπραξη των πόρων και στην διενέργεια των δαπανών του, εγκρίνει τον ετήσιο προϋπολογισμό του, υποβάλλει ετήσιο ισολογισμό και απολογισμό προς τους Υπουργούς Πολιτισμού και Οικονομικών προς έγκριση και καταρτίζει τον Εσωτερικό Κανονισμό του.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ασκεί εποπτεία επί των υπηρεσιών του Τ.Α.Π., θεωρεί τα βιβλία και τις χρεωστικές αποδείξεις όπου αυτό απαιτείται, εγκρίνει την ημερήσια διάταξη του Διοικητικού Συμβουλίου, υπογράφει συμβάσεις, συμβόλαια ή άλλες πράξεις με τις οποίες το Ταμείο αναλαμβάνει υποχρεώσεις, εγκρίνει τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και τις μετακινήσεις του προσωπικού του. Σημειώνεται ότι μετά από έγκριση του

⁵ Δ/νση Διοικητικού: α) Τμήμα Προσωπικού β) Τμήμα Λογιστηρίου γ) Τμήμα Επιθεωρήσεως και Ελέγχου δ) Εργαστήρια Εκμαγείων και Αντιγράφων ε) Γραφείο Γραμματείας Διοικητικού Συμβουλίου

Δ/νση Αποτυπώσεων και Συντηρήσεως Κτιρίων: α) Τμήμα Αποτυπώσεων και Κτηματολογίου β) Τμήμα Μελετών και Συντηρήσεως Κτιρίων

Δ/νση Δημοσιευμάτων: α) Τμήμα Εκδόσεως Αρχαιολογικού Δελτίου β) Τμήμα Εκδόσεως Αρχαιολογικών Αναλέκτων, Οδηγών και λοιπών Εκδόσεων γ) Τμήμα Τεχνικής Επιμέλειας των Εκθέσεων δ) Γραφεία Αρχείου Δημοσιευμάτων.

⁶ α) 185 μόνιμους υπαλλήλους ή υπαλλήλους με σύμβαση Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (146 μόνιμοι και 39 υπάλληλοι ΙΔΑΧ). Οι ανωτέρω υπάλληλοι με κριτήριο την εκπαιδευτική βαθμίδα διακρίνονται σε 30 πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ), 13 τεχνολογικής εκπαίδευσης (ΤΕ), 137 δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ) και 5 υποχρεωτικής εκπαίδευσης (ΥΕ).

β) 192 υπαλλήλους με σύμβαση Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου. Οι ανωτέρω υπάλληλοι με κριτήριο την εκπαιδευτική βαθμίδα διακρίνονται σε 27 πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΠΕ), 18 τεχνολογικής εκπαίδευσης (ΤΕ), 142 δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΔΕ) και 5 υποχρεωτικής εκπαίδευσης (ΥΕ).

γ) δύο (2) δικηγόρους με έμμισθη εντολή και εννέα (9) υπαλλήλους με απόσπαση ή διάθεση στο Τ.Α.Π. από άλλους φορείς του Δημοσίου.

Διοικητικού Συμβουλίου, δύναται να εκχωρήσει μέρος των αρμοδιοτήτων του στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στους προϊστάμενους των υπηρεσιών του Τ.Α.Π..

2.2. Ανάλυση Οικονομικών Στοιχείων Τ.Α.Π.

Δύο βασικές πηγές εσόδων του Φορέα σύμφωνα με τους Κ.Α. Απολογισμού Εσόδων αποτελούν:

- α) τα έσοδα από εισιτήρια εισόδου στα αρχαιολογικά μουσεία και χώρους και
- β) τα έσοδα από πώληση λοιπών αγαθών βιομηχανικής ή βιοτεχνικής εκμεταλλεύσεως.

Σύμφωνα με τα ετήσια απολογιστικά στοιχεία των ετών 2014-2016, παρουσιάζεται μια σημαντική αύξηση των εσόδων το 2016 (48,2%) σε σχέση με το προηγούμενο έτος, η οποία δικαιολογείται κατά κύριο λόγο από την αύξηση των τιμών των εισιτηρίων στους αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία⁷, ενώ αντίστοιχα και τα έξοδα αυξήθηκαν την ίδια περίοδο (43%) εξαιτίας της αύξησης του Κ.Α.Ε. «φόροι πανελλαδικού τρέχοντος έτους» (επιχορήγηση του Τ.Α.Π. στο ΥΠ.Π.Ο.) κατά 162,68% (από 9.801.145,69 ευρώ το 2015, σε 25.746.463,59 ευρώ το 2016) και του Κ.Α.Ε. «αποζημίωση απαλλοτριώσεων για λοιπούς σκοπούς» κατά 132,5% (από 3.710.796,63 ευρώ το 2015, σε 8.628.274,29 ευρώ το 2016). (Πίνακας 1).

Πίνακας 1: Έσοδα – Έξοδα Τ.Α.Π. ετών 2014-2016

	Έσοδα	Έξοδα
2014	65.636.307,07 €	50.579.418,19 €
2015	65.022.510,92 €	45.244.809,38 €
2016	96.335.905,99 €	64.563.747,70 €

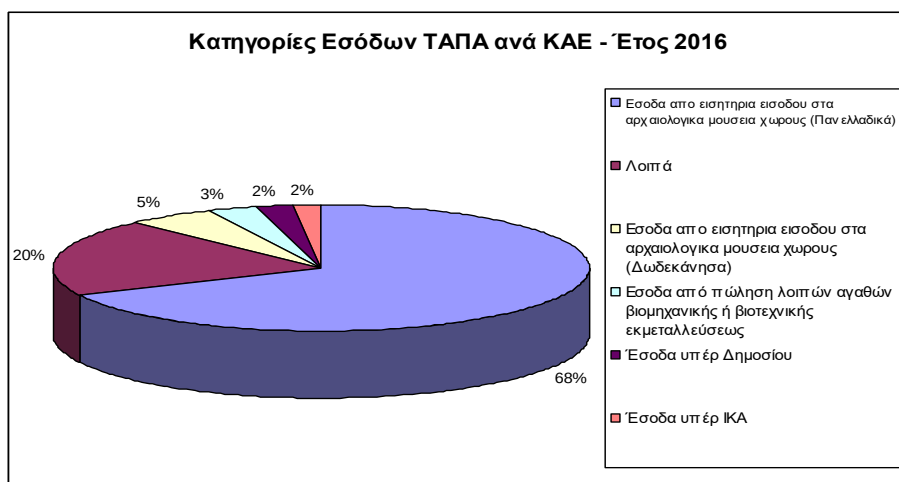
Πηγή: Απολογισμοί Τ.Α.Π.

Σε σύνολο βεβαιωθέντων εσόδων ύψους 96.335.905.99 € το έτος 2016, οι κύριες κατηγορίες εσόδων αφορούσαν στα έσοδα από εισιτήρια στους αρχαιολογικούς χώρους/μουσεία (68%), λοιπά έσοδα (20%) και έσοδα από πώληση αγαθών βιομηχανικής και βιοτεχνικής ιδιοκτησίας (3%) (Διάγραμμα 1).

⁷ Σύμφωνα με την Κ.Υ.Α. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΜ/ΤΑΜΣ/Φ32-Φ56/370862/218709/12209/7831/15 «Δικαίωμα εισόδου σε μεμονωμένα μνημεία, οργανωμένους αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους και μουσεία που ανήκουν στο Δημόσιο» (ΦΕΚ Β' 2916/31-12-2015).

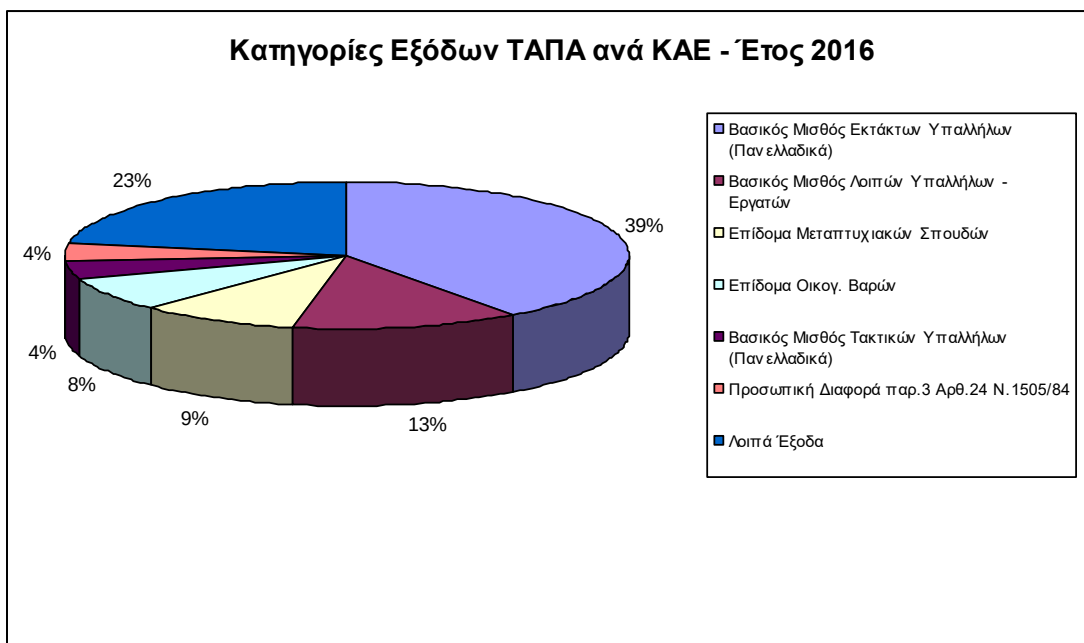
Αντίστοιχα σε σύνολο πραγματοποιηθέντων εξόδων ύψους 64.563.747.70 εκ. € το 2016, οι κύριες κατηγορίες εξόδων αφορούν σε έξοδα μισθοδοσίας (77%) και λοιπά έξοδα (23%), (Διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 1: Κατηγορίες Εσόδων Τ.Α.Π. ανά ΚΑΕ

Πηγή: Απολογισμός Τ.Α.Π. 2016

Διάγραμμα 2: Κατηγορίες Εξόδων Τ.Α.Π. ανά ΚΑΕ

Πηγή: Απολογισμός Τ.Α.Π. 2016

2.3. Ευθύνη της Διοίκησης

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων και αναφορών του Τ.Α.Π. και για τον καθορισμό των απαραίτητων εσωτερικών δικλίδων, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι αναφορές αυτές είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα οφειλόμενο είτε σε απάτη, είτε σε λάθος. Επιπρόσθετα, η Διοίκηση οφείλει να διασφαλίζει ότι οι δραστηριότητες, οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές και οι πληροφορίες που απεικονίζονται στις υπό έλεγχο αναφορές, τελούν σε συμμόρφωση με τις αρχές που τις διέπουν.

2.4. Ευθύνη του Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των Διεθνών Προτύπων των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν, αφενός τη συμμόρφωση με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας, οι οποίες εγγυώνται μεταξύ άλλων την ανεξαρτησία, την ακεραιότητα και την αντικειμενικότητα των μελών της Ομάδας Ελέγχου σε σχέση με το διενεργούμενο έλεγχο, αφετέρου το σχεδιασμό και τη διενέργεια του ελέγχου με στόχο την απόκτηση εύλογης διασφάλισης σχετικά με το εάν οι υπό έλεγχο λογαριασμοί και αναφορές είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα. Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων σχετικά με τα ποσά και τις πληροφορίες που δημοσιοποιούνται στις αναφορές. Η επιλογή των διαδικασιών, περιλαμβανομένης και της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους σφάλματος στις αναφορές οφειλόμενο σε απάτη ή σε λάθος, επαφίεται στην κρίση του ελεγκτή.

Λόγω των ενδογενών περιορισμών ενός ελέγχου και των ενδογενών περιορισμών στις εσωτερικές δικλίδες, αναπόφευκτος είναι ο κίνδυνος να μην εντοπισθούν ορισμένα ουσιώδη σφάλματα και παραλείψεις, ακόμη και αν ο έλεγχος έχει σχεδιαστεί και εκτελεστεί στο πλαίσιο των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων.

3. ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

3.1. Δημοσιονομική Διαχείριση

3.1.1. Ελλείψεις στην τήρηση Λογιστικού Σχεδίου – Δημοσίου Λογιστικού.

Διαπιστώθηκαν σημαντικές αδυναμίες αναφορικά με την ορθή τήρηση του λογιστικού σχεδίου⁸, τόσο όσον αφορά στην τήρηση των λογαριασμών του Απολογισμού, όσο και εκείνων του Ισολογισμού, καθώς και οργανωτικές αδυναμίες και ελλείψεις σε επίπεδο τεχνολογικής υποδομής, οι οποίες δεν επιτρέπουν την ορθή τήρηση του λογιστικού σχεδίου των λογαριασμών του ελεγχόμενου φορέα.

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Δεν είναι δυνατή η έκδοση και θεώρηση καταστάσεων με τους λογαριασμούς Γενικής Εκμετάλλευσης, Αποτελεσμάτων Χρήσεως και Ισολογισμού από το αντίστοιχο Ο.Π.Σ. του ελεγχόμενου φορέα, σύμφωνα με το Π.Δ.205/1998. Βασικοί λόγοι μη έκδοσης των καταστάσεων των ως άνω λογαριασμών είναι: 1) η αδυναμία ορθής τήρησης των λογαριασμών ισολογισμού αποθεμάτων, 2) η μη διενέργεια απογραφής παγίων μέχρι το πέρας του ελέγχου (Ιούνιος 2018), δεδομένης και της έλλειψης διαδικασιών καταγραφής και παρακολούθησής της, 3) η αδυναμία αντιστοίχισης εξόδων που εξοφλούνται με Χ.Ε. με τους αντίστοιχους λογαριασμούς των αποτελεσμάτων χρήσεως.

Β) Εξαιτίας της μη διαλειτουργικότητας του πληροφοριακού συστήματος του Γραφείου Εσόδων (εφαρμογή “ORIAN Enterprise”) με την εφαρμογή παρακολούθησης εισιτηρίων και πωλητέων (εφαρμογή “Q&R”), καθώς και της χρονικής καθυστέρησης μεταξύ της λήψης και της καταχώρησης των μηνιαίων καταστάσεων διαχείρισης εισιτηρίων και πωλητέων από τα αρμόδια Γραφεία, η ενημέρωση των λογαριασμών της γενικής λογιστικής και του απολογισμού αντίστοιχα, γίνεται σύμφωνα με τα ποσά εισπράξεων που κατατίθενται από τους υπολόγους διαχειριστές των αρχαιολογικών χώρων/μουσείων στους τηρούμενους λογαριασμούς εμπορικών τραπεζών του Τ.Α.Π..

Γ) Ο ελεγχόμενος φορέας δεν εφαρμόζει τις προβλεπόμενες από το Π.Δ.205/1998, λογιστικές αρχές της απογραφής, τήρησης, παρακολούθησης και αποτίμησης των αποθεμάτων. Ως εκ τούτου, μέχρι και το πέρας του επιτόπιου ελέγχου (Ιούνιος 2018) δεν ήταν σε θέση να παράσχει τηρούμενα στοιχεία αναφορικά με: α) τα θεωρημένα Βιβλία Απογραφών, β) το

⁸ Βλ. ν.δ. 496/1974 (ΦΕΚ Α΄204) και Π.Δ. 205/1998 (ΦΕΚ Α΄163)

Ισοζύγιο Γενικής Λογιστικής Αποθεμάτων, γ) τα πρωτόκολλα καταμέτρησης από ομάδες απογραφής, για το ελεγχόμενο χρονικό διάστημα.

Δ) Ο ελεγχόμενος φορέας δε διενεργεί βασικές συμφωνίες στα υπόλοιπα των πελατών-προμηθευτών, τόσο κατά τη διάρκεια, όσο και κατά το κλείσιμο των οικονομικών ετών (δηλ. συμφωνία του ισοζυγίου των πελατών με το γενικό καθολικό, επαλήθευση καταχωρήσεων από το ημερολόγιο πωλήσεων στο γενικό καθολικό).

3.1.2. Αδυναμίες ορθής αποτύπωσης των εσόδων και των εισπράξεων στους Λογαριασμούς του Τ.Α.Π.

Από τον έλεγχο προέκυψε ότι ο φορέας δεν αποτυπώνει με ακρίβεια στους αντίστοιχους λογαριασμούς του, καθώς και στις καρτέλες χρεωστών (πελατών), τις εισπράξεις και τα έσοδα από εισιτήρια και πωλητέα είδη των αρχαιολογικών χώρων /μουσείων, καθώς και τις εισπράξεις από ταξιδιωτικά πρακτορεία.

Ειδικότερα:

α) δεν ενημερώνονται ορθά οι Κ.Α. Εσόδων αναφορικά με τις εισπράξεις εσόδων από αρχαιολογικούς χώρους /μουσεία, λόγω αδυναμίας ενημέρωσης των αντίστοιχων καρτελών των λογαριασμών σε ημερήσια βάση και

β) ο φορέας τηρεί ενδιάμεσους υπο-λογαριασμούς καταχώρησης των εσόδων, λόγω της αδυναμίας αυτοματοποιημένης ταυτοποίησης των καταθέσεων και ορθής αντιστοίχισης της είσπραξης από κάθε χώρο/ μουσείο, με αποτέλεσμα την ελλιπή και μη έγκαιρη ενημέρωση των λογαριασμών του.

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Στις περιπτώσεις όπου δεν είναι εφικτό από το πεδίο της κατάθεσης να αναγνωριστεί ο καταθέτης (υπόλογος διαχειριστής αρχαιολογικού χώρου/μουσείου) στους λογαριασμούς των εμπορικών τραπεζών του Τ.Α.Π., χρησιμοποιείται «ενδιάμεσος λογαριασμός» (Λ.Γ.Λ. 53.99) για την καταχώριση των εσόδων μέχρι την ταυτοποίηση της αιτίας της κατάθεσης και την καταχώρησή τους στους ορθούς Κ.Α. Εσόδων. Η μη ορθή και έγκαιρη αντιστοίχιση της εισπραξης από κάθε χώρο/ μουσείο έχει ως αποτέλεσμα την ελλιπή ενημέρωση των καρτελών των πελατών και συνεπάγεται αδυναμία του φορέα να παράξει ακριβείς οικονομικές αναφορές για το ύψος των εισπράξεων και απαιτήσεων ανά αρχαιολογικό χώρο/μουσείο.

Β) Στις περιπτώσεις κατάθεσης των εισπράξεων από τους διαχειριστές μικρότερων κυρίως αρχαιολογικών χώρων, δε γίνεται διαχωρισμός του κατατιθέμενου ποσού σε εισπράξεις από εισιτήρια και σε εισπράξεις από πωλητέα είδη, καθότι πολλές φορές στην αιτιολογία αναγράφεται μόνο ο μήνας αναφοράς. Το Λογιστήριο του Τ.Α.Π. καλείται να κατηγοριοποιήσει (χειρωνακτικά και με εμπειρικό τρόπο, χωρίς την ύπαρξη αυτοματοποιημένης διαδικασίας αντιστοίχισης) το έσοδο και να εντοπίσει σε ποιο χώρο αυτό αφορά. Για την κατηγοριοποίηση του εσόδου βασίζεται στο εάν το καταβληθέν ποσό είναι ακέραιος αριθμός ή δεκαδικός. Στην πρώτη περίπτωση καταχωρείται ως «Έσοδο από εισπραξη εισιτηρίων», διαφορετικά θεωρείται «έσοδο από πώληση ειδών». Σε αυτές τις περιπτώσεις χρησιμοποιεί τον ως άνω αναφερόμενο «ενδιάμεσο λογαριασμό» (Λ.Γ.Λ. 53.99). Ως εκ τούτου η υφιστάμενη διαδικασία διαχωρισμού των εσόδων από το Τμήμα Λογιστηρίου, έχει ως αποτέλεσμα τη μη κατάλληλη ταξινόμηση των εσόδων στους λογαριασμούς του φορέα, ενώ μπορεί να οδηγήσει και σε καταγραφή των συναλλαγών αυτών σε μη ορθή λογιστική περίοδο.

Γ) Σε ό,τι αφορά στις πωλήσεις ειδών δε διαχωρίζονται τα έσοδα από παρακαταθήκες, από τα έσοδα από εκμαγεία και βιβλία, ενώ δεν ενημερώνονται αντίστοιχα οι καρτέλες λογαριασμών (χρεώστες) των χώρων ή πωλητηρίων. Ειδικότερα, για τα έσοδα από πώληση ειδών από παρακαταθήκη χρησιμοποιείται ο λογαριασμός 33.96.97 «χρεώστες διάφοροι», που ταυτόχρονα χρησιμοποιείται για να απεικονίσει τις απαιτήσεις του συνόλου των πωλητέων ειδών. Ως εκ τούτου, δεν υφίσταται ορθή και ακριβής απεικόνιση των εσόδων των αρχαιολογικών χώρων/μουσείων στις αντίστοιχες καρτέλες χρεωστών.

Δ) Στις περιπτώσεις εισπράξεων από ταξιδιωτικά πρακτορεία, εάν ο καταθέτης δε γνωστοποιήσει ή γνωστοποιήσει λανθασμένα στοιχεία καταθέτη, το Λογιστήριο ενημερώνει έναν ενδιάμεσο λογαριασμό (Λ.Γ.Λ. 30.13 «Ταξιδιωτικά Πρακτορεία Εισιτήρια») ως χρεώστη μέχρι και την ταυτοποίηση του καταθέτη. Τα γεγονόσ αυτό, δύναται να επιφέρει μη κατάλληλη ταξινόμηση των

εσόδων στους λογαριασμούς του φορέα (π.χ. λανθασμένη ενημέρωση Λ.Γ.Λ., λανθασμένη ενημέρωση καρτέλας πελάτη), ενώ δυσχεραίνεται η συμφωνία των υπολοίπων των πελατών.

Ε) Σε ορισμένα μεγάλα πωλητήρια και σε περίπτωση που το ζητήσει ο πελάτης, εκδίδονται από τους υπολόγους-διαχειριστές χειρόγραφα τιμολόγια - δελτία αποστολής κατά την πώληση αγαθών. Τα τιμολόγια αυτά αποστέλλονται αλλά δεν καταχωρούνται από το Γραφείο Εσόδων του Τ.Α.Π. στο αντίστοιχο Ο.Π.Σ. του φορέα. Παράλληλα, οι διαχειριστές των ως άνω πωλητηρίων συμπεριλαμβάνουν τις πωλήσεις αυτές στη μηνιαία κατάσταση πωλητέων ειδών που αποστέλλεται στο Γραφείο Πωλητέων Ειδών και καταθέτουν τις εισπράξεις του μήνα στους αντίστοιχους τραπεζικούς λογαριασμούς του φορέα. Δεδομένου, ότι το Γραφείο Εσόδων καταχωρεί στο αντίστοιχο Ο.Π.Σ. συγκεντρωτικά την εγγραφή των εισπράξεων του μήνα και των αντίστοιχων εσόδων, χωρίς να διαχωρίζει την αξία που αφορά τις πωλήσεις που έγιναν μέσω της έκδοσης του χειρόγραφου τιμολογίου, δεν ενημερώνεται η καρτέλα του χρεώστη (πελάτη) για τον οποίο εκδόθηκε το χειρόγραφο τιμολόγιο- δελτίο αποστολής, αλλά μόνο η αντίστοιχη καρτέλα χρεώστη (πελάτη) του εκάστοτε πωλητηρίου.

ΣΤ) Τα στοιχεία των συγκεντρωτικών καταστάσεων διαχείρισης εισιτηρίων καταχωρούνται στην ηλεκτρονική εφαρμογή Q&R από το Γραφείο Εισιτηρίων του Τ.Α.Π.. Ο λογαριασμός των εσόδων του Ταμείου από τα εισιτήρια ενημερώνεται από ξεχωριστό τμήμα (Τμήμα Εσόδων) και με βάση τα extrait των τραπεζών σε ξεχωριστό λογιστικό πρόγραμμα (ORIAN). Σημειώνεται δε, ότι μέχρι την 1/1/2018 το Γραφείο Εισιτηρίων δεν καταχωρούσε τα ποσά από τα αποκόμματα των POS και τα Vouchers, λόγω του μεγάλου όγκου των καταστάσεων, αλλά μόνο τα έσοδα από τα μετρητά, σε αντίθεση με το Τμήμα Εσόδων που καταχωρούσε το σύνολο των εισπράξεων από τα εισιτήρια. Από τον έλεγχο προέκυψε ότι δε διενεργείται διασταύρωση μεταξύ των στοιχείων των δύο διαφορετικών βάσεων δεδομένων, με αποτέλεσμα να υφίστανται σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ τους.

3.1.3. Αδυναμίες ως προς την τήρηση της αρχής της αυτοτέλειας των χρήσεων κατά τη λογιστικοποίηση των Εσόδων.

Διαπιστώθηκαν αδυναμίες αναφορικά με την αναγνώριση και λογιστικοποίηση των εσόδων στις οικονομικές καταστάσεις του Τ.Α.Π., ιδιαίτερα όσον αφορά στην τήρηση της αρχής της αυτοτέλειας των χρήσεων. Δεδομένης της έλλειψης τεχνολογικής υποδομής και εξειδικευμένων εφαρμογών για τη διασύνδεση των αρχαιολογικών χώρων/μουσείων και πωλητηρίων του Τ.Α.Π. με τα αντίστοιχα Ο.Π.Σ. του Λογιστηρίου, η λογιστικοποίηση των

εισπράξεων από εισιτήρια και πωλητέα των αρχαιολογικών χώρων/ μουσείων, λαμβάνει χώρα σε χρήση προγενέστερη της βεβαίωσης των εσόδων. Ως εκ τούτου, η μη ορθή αναγνώριση/λογιστικοποίηση των εσόδων στα βιβλία του Τ.Α.Π. έχει ως αποτέλεσμα τη μη ορθή τήρηση των λογαριασμών του φορέα.

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Η λογιστικοποίηση των εσόδων στις οικονομικές καταστάσεις του φορέα διενεργείται κατά πάγια τακτική βάσει της ημερομηνίας εισπράξης όπως αυτή εμφανίζεται στις αναλυτικές καταστάσεις των *extraits* των Εμπορικών Τραπεζών που αποστέλλονται στο Τ.Α.Π., χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο αριθμός των εκδοθέντων εισιτηρίων και χωρίς να γίνεται διασταύρωση ως προς την ορθή απόδοση των εισπράξεων βάσει της συγκεντρωτικής κατάστασης διαχείρισης των εισιτηρίων των υπολόγων διαχειριστών.

Β) Το Γραφείο Εσόδων του Τμήματος Λογιστηρίου, δε δύναται να παράσχει πληροφόρηση αναφορικά με το χρόνο έκδοσης των προεισπραχθέντων εισιτηρίων στον αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης, λόγω αδυναμίας ηλεκτρονικής διασύνδεσης του εν λόγω αρχαιολογικού χώρου με το Τμήμα Λογιστηρίου. Ως εκ τούτου, οι προεισπράξεις αντιμετωπίζονται ως εισπράξεις και δεν χρησιμοποιούνται μεταβατικοί λογαριασμοί.

Γ) Λόγω της μη έγκαιρης λογιστικοποίησης των εσόδων (βλ. εύρημα 3.1.2.) και της αδυναμίας ημερήσιας παρακολούθησης των τραπεζικών λογαριασμών του Τ.Α.Π., τα υπόλοιπα των λογαριασμών που αφορούν σε πραγματοποιηθέντα και εισπραχθέντα έσοδα κυρίως του τελευταίου τριμήνου κάθε ελεγχόμενης χρήσης, δεν απεικονίστηκαν στα λογιστικά βιβλία του φορέα και δεν συμπεριλήφθηκαν στα ταμειακά διαθέσιμα αυτού, κατά το κλείσιμο των ως άνω χρήσεων.

3.1.4. Αδυναμίες στην παρακολούθηση των λογαριασμών χρηματικής διαχείρισης.

Διαπιστώθηκαν σημαντικές αδυναμίες αναφορικά με την παρακολούθηση των εισπράξεων μέσω των λογαριασμών χρηματικής διαχείρισης των εμπορικών τραπεζών, με αποτέλεσμα η διοίκηση αφενός να μη λαμβάνει τις απαραίτητες αναφορές σχετικά με ένα σύνολο χρηματοοικονομικών δεδομένων, αφετέρου να έχει ελλιπή πληροφόρηση αναφορικά με τη διαμόρφωση του ταμειακού υπολοίπου στους τραπεζικούς λογαριασμούς του Τ.Α.Π. (π.χ. ύψος ταμειακών διαθεσίμων, ακριβής ανάλυση εισπράξεων ανά αρχαιολογικό χώρο ή και ανά είδος κ.λπ.).

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Έως και την 1.1.2018 οι εισπράξεις ημέρας ανά αρχαιολογικό χώρο μέσω Τερματικού Σημείου Πώλησης (P.O.S.) δεν καταχωρούνταν στο λογιστικό πρόγραμμα του Τ.Α.Π. (Ο.Π.Σ. ORIAN), μέχρι τη μεταφορά τους στον λογαριασμό του φορέα στην Τράπεζα της Ελλάδος (Τ.τ.Ε.). Ως εκ τούτου, δεν απεικονίζονται με ακρίβεια τα πραγματικά ταμειακά διαθέσιμα του Τ.Α.Π. στο τέλος κάθε έτους, καθώς και το ύψος των πωλήσεων ανά αρχαιολογικό χώρο/μουσείο μέσω P.O.S. σε ημερήσια βάση, ενώ δε διενεργείται εγγραφή για τη μεταφορά του ποσού από τον ένα λογαριασμό στον άλλο. Παράλληλα, λόγω αδυναμίας διαχωρισμού των εσόδων ανά κατηγορία (εισιτήρια, πωλητέα, παρακαταθήκες), το λογιστήριο καταχωρεί στους αντίστοιχους Κ.Α.Ε. τις εισπράξεις μέσω ηλεκτρονικών συναλλαγών σωρευτικά κατά τη μεταφορά των χρημάτων από τον τραπεζικό λογαριασμό του Τ.Α.Π. (Alpha Bank) στον αντίστοιχο λογαριασμό της Τ.τ.Ε..

Β) Δεν καταχωρούνται αναλυτικά (ανά συναλλαγή και σε ημερήσια βάση) οι κινήσεις των κάτωθι λογαριασμών: α) Λογαριασμός του Τ.Α.Π. στην Alpha Bank που χρησιμοποιείται για τα επί παρακαταθήκη είδη, β) Λογαριασμός Alpha Bank που χρησιμοποιείται για τις εισπράξεις μέσω των P.O.S. και γ) Λογαριασμός Τράπεζα της Ελλάδος που χρησιμοποιείται για τα επί παρακαταθήκη είδη. Μετά την μεταφορά των χρημάτων στο λογαριασμό της Τ.τ.Ε. διενεργείται συγκεντρωτικά η εγγραφή πώλησης και είσπραξης στο λογιστικό σύστημα του Τ.Α.Π..

Γ) Στις περιπτώσεις εκείνες που δεν είναι εφικτό να εντοπιστεί ο καταθέτης, χρησιμοποιείται ενδιάμεσος λογαριασμός για την καταχώριση των εσόδων. Η χρήση του ενδιάμεσου υπολογαριασμού με τη μη ορθή αντιστοίχιση της είσπραξης από κάθε χώρο/μουσείο έχει ως αποτέλεσμα την ελλιπή ενημέρωση των υπολογαριασμών και την αδυναμία παραγωγής αξιόπιστων οικονομικών αναφορών (σε μηνιαία ή και τριμηνιαία βάση) από το Τ.Α.Π., σε σχέση με το ύψος των εισπράξεων ανά χώρο, καθώς λαμβάνονται υπόψη μόνο οι καρτέλες των λογαριασμών (βλ. επίσης εύρημα 3.1.2.).

3.1.5. Αδυναμίες στην τήρηση του Μητρώου Δέσμευσης Πίστωσης

Η Ομάδα Ελέγχου επισκόπησε τον τρόπο λειτουργίας του Μητρώου Δεσμεύσεων (Μ.Δ.) προκειμένου να εντοπίσει τυχόν αδυναμίες στις εσωτερικές δικλίδες που δύναται να επηρεάσουν την αξιοπιστία των δεδομένων και των παραγόμενων αναφορών πληρωμών και

υποχρεώσεων. Από τον έλεγχο προέκυψε, ότι δεν ενημερώνονται σημαντικά πεδία του Μ.Δ.⁹ και ως εκ τούτου υφίσταται περιορισμένη πληροφόρηση από αυτό σχετικά με τις πληρωμές και τις υποχρεώσεις του Τ.Α.Π., καθώς και αδυναμία έκδοσης αναφορών για την παροχή σημαντικών πληροφοριών σχετικά με τις υποχρεώσεις του φορέα.

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Κατά τα ελεγχόμενα έτη διαπιστώθηκε ότι δεν υφίσταται πληρότητα στην καταγραφή και πληροφόρηση στο Μ.Δ. επί των πεδίων: i) Αριθμός Τιμολογίου ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου, ii) Ημερομηνία Τιμολογίου, iii) Ποσό Τιμολογίου ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου, iv) Αριθμός Παραστατικού Πληρωμής, v) Ποσό Πληρωμής, vi) Ημερομηνία Εξόφλησης, vii) Εκκρεμείς Δεσμεύσεις, viii) Απλήρωτες Υποχρεώσεις, ix) Ημερομηνία Υποχρέωσης Εξόφλησης, x) Είδος Παραστατικού Πληρωμής. Ως εκ τούτου, δεν υφίσταται αξιόπιστη πληροφόρηση από το Μ.Δ. για το σύνολο των εκκρεμών υποχρεώσεων του Τ.Α.Π., ενώ οι ελλείψεις αυτές έχουν ως συνέπεια την αδυναμία χρήσης πληροφοριών από το Μ.Δ. για την διασταύρωση πληρωμών και υποχρεώσεων. Σύμφωνα με το Λογιστήριο του Τ.Α.Π., κατά την ελεγχόμενη περίοδο 2014-2016, η παρακολούθηση των υποχρεώσεων γινόταν μέσω των λογαριασμών υποχρεώσεων του Ισοζυγίου, οι οποίοι όμως δεν παρακολουθούνταν επίσημα (βλ. εύρημα 3.1.1.).

Β) Οι υποχρεώσεις του Τ.Α.Π. δεν παρακολουθούνται και δεν διαχωρίζονται σε υποχρεώσεις προς τρίτους (φορείς εκτός γενικής κυβέρνησης) και προς φορείς εντός γενικής κυβέρνησης και ανάλογα με τη χρονολογική τους ωρίμανση (σε 1-30, 31-60, 61-90 και >90 ημέρες).

3.2. Ευρήματα επί των Λογαριασμών / Οικονομικών Καταστάσεων

3.2.1 Ευρήματα επί της διαχείρισης των εισιτηρίων Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων

Διαπιστώθηκαν αδυναμίες ως προς την παρακολούθηση της διαχείρισης των εισιτηρίων στα μουσεία και τους αρχαιολογικούς χώρους υπό την εποπτεία του Τ.Α.Π. δεδομένου ότι: α) διαπιστώθηκαν ελλιπή δικαιολογητικά που συνοδεύουν τις καταστάσεις διαχείρισης εισιτηρίων, β) δε δύναται να ελεγχθούν δικαιολογητικά σε σχέση με τους δικαιούχους

⁹ Βλ. ιδιαίτερα: α) Π.Δ. 80/2016 (ΦΕΚ Α' 145), β) Εγκύκλιος Υπ. Οικ. 2/18993/ΔΠΔΣΜ/28.2.2014, γ) Εγκύκλιος Υπ. Οικ. 2/100018/0026/30.12.2016 (ΑΔΑ: ΨΒΞΒΗ-ΔΤΗ) και δ) Εγκύκλιος του Υπ. Οικ. 2/57451/ΔΠΓΚ/24.7.2012.

ελευθέρως εισόδου ή μειωμένου εισιτηρίου, γ) καταγράφηκε σημαντικός αριθμός εισιτηρίων ελευθέρως εισόδου σε αρχαιολογικούς χώρους υψηλής επισκεψιμότητας.

Ευρήματα ελέγχου:

Από τον έλεγχο που διενεργήθηκε σε δείγμα 72 συγκεντρωτικών καταστάσεων διαχείρισης εισιτηρίων συνολικού ποσού ύψους 31.105.367 € από διάφορους χώρους¹⁰ προέκυψαν τα ακόλουθα ευρήματα:

A) Δεν προσκομίστηκαν παραστατικά στοιχεία που σχετίζονται με ορισμένους τρόπους πληρωμής των εισιτηρίων. Συγκεκριμένα, σε χώρους όπου έχει γίνει αγορά voucher εισιτηρίων μέσω εγγυητικής επιστολής και εκ των υστέρων κατάθεση των χρημάτων σε τραπεζικό λογαριασμό του Τ.Α.Π., δεν επισυνάπτονται τα παραστατικά κατάθεσης των χρημάτων. Αντιστοίχως, διαπιστώθηκαν ελλείψεις στα παραστατικά πληρωμών μέσω πιστωτικών – χρεωστικών καρτών ή πληρωμών μέσω web banking.

B) Δε διασφαλίζεται η διαδοχικότητα των μπλοκ εισιτηρίων κατά τη διάθεσή τους στο κοινό, καθώς παρατηρήθηκε ότι σε 17 από τις 72 συγκεντρωτικές καταστάσεις, οι διαχειριστές (υπόλογοι αρχαιολογικών χώρων/μουσείων) δεν χρησιμοποιούσαν τα μπλοκ των εισιτηρίων με διαδοχική σειρά (ενδεικτικά Ολυμπείο-κατάσταση 9^{ος}/2014, Αρχαία Αγορά- κατάσταση 9^{ος}/2015, Μυστράς -κατάσταση 6^{ος}/2016, Βασιλικοί Τάφοι Βεργίνας -κατάσταση 9^{ος}/2016).

Γ) Στο ως άνω δείγμα συγκεντρωτικών καταστάσεων διαχείρισης εισιτηρίων βρέθηκαν 21 καταστάσεις, οι οποίες δεν είχαν θεώρηση από τον αρμόδιο Έφορο Αρχαιοτήτων (ενδεικτικά Αρχαιολογικός χώρος Ακρόπολης- κατάσταση 7^{ος}/2014, Θέατρο Διονύσου- κατάσταση 7^{ος}/2015, Ακρωτήρι Θήρας- κατάσταση 7^{ος}/2016, Αρχαία Αγορά- κατάσταση 9^{ος}/2015).

Δ) Στο ανωτέρω δείγμα συνολικού ποσού 31.105.367 € δεν κατέστη εφικτό να διασταυρωθούν ποσά συνολικού ύψους 2.306.508,04 €, καθώς δεν επισυνάπτονται τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν την κατάθεση του ποσού στους τραπεζικούς λογαριασμούς του Τ.Α.Π.. Ενδεικτικά: α) στην κατάσταση διαχείρισης εισιτηρίων του Αρχαιολογικού Χώρου της Ακρόπολης-Ιουλίου 2015, δεν υπήρχαν μέχρι και το πέρας του ελέγχου παραστατικά καταθέσεων από πιστωτικές κάρτες συνολικού ποσού 170.880 €, πρωτότυπη ή και αντίγραφο της Εγγυητικής Επιστολής έναντι μπλοκ προπληρωμένων

¹⁰ Οι 72 συγκεντρωτικές καταστάσεις διαχείρισης εισιτηρίων για τα έτη 2014-2016 προέρχονται από αρχαιολογικούς χώρους με μεγάλη ή μεσαία επισκεψιμότητα (π.χ. Ακρόπολης, Κνωσού, Μυκηνών, Δελφών, Επιδαύρου, Σουνίου, Αρχ. Ολυμπίας, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Λίνδου, Βασιλικοί Τάφοι Βεργίνας κ.α.), καθώς και μικρή επισκεψιμότητα (π.χ. Σπιναλόγκα, Μουσείο Ισθμίας, κ.α.).

εισιτηρίων (vouchers) ποσού 89.940 € και μπλοκ προπληρωμένων εισιτηρίων (vouchers) ποσού 1.946 €, β) στην κατάσταση διαχείρισης εισιτηρίων του Αρχαιολογικού Χώρου της Ακρόπολης-Αυγούστου 2015, δεν υπήρχαν μέχρι και το πέρας του ελέγχου παραστατικά καταθέσεων από πιστωτικές κάρτες ποσού 166.400 €, πρωτότυπη ή και αντίγραφο της εγγυητικής επιστολής ποσού 131.388 €, γ) στην κατάσταση διαχείρισης εισιτηρίων του Αρχαιολογικού Χώρου της Κνωσού-Αυγούστου 2016, δεν υπήρχαν μέχρι και το πέρας του ελέγχου παραστατικά καταθέσεων web-banking ποσού 39.775 €.

Ε) Κάποια ταξιδιωτικά πρακτορεία, για ορισμένους αρχαιολογικούς χώρους, κατέβαλαν εγγυητική επιστολή και προμηθεύονταν μπλοκ vouchers προαριθμημένων εισιτηρίων με εκ των υστέρων κατάθεση των χρημάτων σε τραπεζικό λογαριασμό του Τ.Α.Π. Στο Ο.Π.Σ. (Q&R) δεν καταχωρούνταν τα μπλοκ vouchers των προαριθμημένων εισιτηρίων και συνεπώς δεν δύναται να εξαχθούν σχετικές αναφορές δεδομένου ότι η χρέωση και αποχρέωση των εν λόγω εισιτηρίων διενεργούνταν εξωλογιστικά.

ΣΤ) Διαπιστώθηκε ότι έχει εκδοθεί σημαντικός αριθμός εισιτηρίων ελευθέρας εισόδου σε αρχαιολογικούς χώρους / μουσεία υψηλής επισκεψιμότητας για τα ελεγχόμενα έτη, ενώ οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Τ.Α.Π. αδυνατούν να ελέγξουν και να διασταυρώσουν την ορθή διάθεση των ως άνω εισιτηρίων στους διάφορους χώρους. Ειδικότερα: α) σε σύνολο 24 καταστάσεων αρχαιολογικών χώρων/μουσείων για το έτος 2014, από το σύνολο των 1.063.170 τεμ. εισιτηρίων, τα 338.264 ήταν ελευθέρας εισόδου (ήτοι 31,8%), β) σε σύνολο 24 καταστάσεων αρχαιολογικών χώρων/μουσείων για το έτος 2015, από το σύνολο των 1.061.198 τεμ. εισιτηρίων, τα 365.021 ήταν ελευθέρας εισόδου (ήτοι 34,3%), γ) σε σύνολο 24 καταστάσεων αρχαιολογικών χώρων/μουσείων για το έτος 2016, από το σύνολο των 1.006.223 τεμ. εισιτηρίων, τα 349.248 ήταν ελευθέρας εισόδου (ήτοι 34,7%) (βλ. Πίνακα 3).

Πίνακας 3: Ποσοστό διάθεσης εισιτηρίων ελευθέρας εισόδου στο σύνολο των εισιτηρίων (Δείγμα ελέγχου επί ετών 2014, 2015, 2016)

	2014	2015	2016
Αρχαιολογικός Χώρος / Μουσείο	Εισιτήρια Ελευθέρας Εισόδου (%) επί του Συνόλου των Εισιτηρίων		
Ακρόπολη	34,91%	48,10%	34,66%
Αρχαία Αγορά	79,46%	75,06%	68,33%
Ε.Α.Μ.	46,48%	44,81%	45,07%
Κνωσός	10,60%	12,70%	15,91%
Ολυμπείο	68,09%	62,76%	55,44%

Πηγή: Στοιχεία Τ.Α.Π.

3.2.2 Πωλητέα Είδη Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων.

Διαπιστώθηκαν αδυναμίες ως προς την ορθή καταγραφή και παρακολούθηση των πωλητέων ειδών και των εξ αυτών εσόδων –εισπράξεων. Ειδικότερα, διαπιστώθηκαν : α) αδυναμίες κατά τη διαδικασία συμφωνίας των συναλλαγών εξαιτίας ελλείψεων δικαιολογητικών και β) σημαντικές ελλείψεις επί των δικαιολογητικών εγγράφων που συνοδεύουν τις συγκεντρωτικές καταστάσεις διαχείρισης πωλητέων ειδών των αρχαιολογικών χώρων/μουσείων.

Ευρήματα ελέγχου:

Από τον έλεγχο που διενεργήθηκε σε δείγμα 62 συγκεντρωτικών καταστάσεων διαχείρισης πωλητέων και επί παρακαταθήκης ειδών από διάφορους αρχαιολογικούς χώρους / μουσεία συνολικού ύψους 936.783,42€, προέκυψαν τα ακόλουθα ευρήματα :

A) Ελλείψεις παραστατικών πληρωμών: Διαπιστώθηκαν ελλείψεις παραστατικών, που όπως και στην περίπτωση των εισιτηρίων (βλ. σχετ. 3.2.1) σχετίζονται με ορισμένους τρόπους πληρωμής. Συγκεκριμένα, στο ανωτέρω δείγμα συγκεντρωτικών καταστάσεων συνολικού ύψους 936.783,42€, δεν προσκομίστηκαν παραστατικά πληρωμών πιστωτικών/ χρεωστικών καρτών και web banking, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να διενεργηθεί διασταυρωτικός έλεγχος ως προς την ύπαρξη και ακρίβεια των συναλλαγών ύψους 469.520,43 € (ενδεικτικά: α) *συγκεντρωτική κατάσταση Αρχαίας Ολυμπίας 8^{ος} 2016 ελλείψεις παραστατικών χρεωστικών/ πιστωτικών καρτών ύψους 9.069,25 €*, β) *συγκεντρωτική κατάσταση Βυζαντινού Μουσείου Αθηνών 11^{ος} 2016 ελλείψεις παραστατικών χρεωστικών/ πιστωτικών καρτών ύψους 6.537,70 €*).

B) Ελλείψεις στις Συγκεντρωτικές Καταστάσεις Διαχείρισης Πωλητέων: Παράλληλα, από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν σημαντικές ελλείψεις επί των δικαιολογητικών των συγκεντρωτικών καταστάσεων διαχείρισης πωλητέων, ήτοι: α) στο δείγμα των 62 συγκεντρωτικών καταστάσεων Πωλητέων και Παρακαταθηκών, βρέθηκαν 53 συγκεντρωτικές καταστάσεις οι οποίες δεν είχαν θεωρηθεί από τον αρμόδιο έφορο (ενδεικτικά Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου – Συγκεντρωτική Κατάσταση 7^{ος} 2015, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού – Συγκεντρωτική Κατάσταση 4^{ος} 2016), β) σε ορισμένες περιπτώσεις οι συγκεντρωτικές Καταστάσεις Πωλητέων δεν συνοδεύονταν από τα αναγκαία παραστατικά και δικαιολογητικά πώλησης (ενδεικτικά Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου - Συγκεντρωτική κατάσταση Ιουνίου 2014, Ε.Α.Μ. -Συγκεντρωτική κατάσταση Απριλίου 2015, Πωλητήριο Εκμαγείων Θεσσαλονίκης -Συγκεντρωτική Κατάσταση Ιουλίου 2014).

3.2.3 Πωλητέα Είδη Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων επί παρακαταθήκη

Διαπιστώθηκαν αδυναμίες ως προς την ορθή καταγραφή και παρακολούθηση των πωλητέων ειδών επί παρακαταθήκη. Επιπλέον, η έλλειψη αποτελεσματικών εσωτερικών δικλίδων έχει ως συνέπεια την αδυναμία του φορέα να διασφαλίσει την πληρότητα των εσόδων, καθόσον υφίσταται αδυναμία αναγνώρισης, βεβαίωσης και είσπραξης των τελών χρήσης υπέρ Τ.Α.Π. που προβλέπονται από το νομικό πλαίσιο για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς¹¹.

Ευρήματα ελέγχου:

Για κάθε πωλητέο είδος το οποίο εμπεριέχει αντίγραφα και απεικονίσεις μνημείων που ανήκουν στο Δημόσιο, ακινήτων που βρίσκονται σε αρχαιολογικούς χώρους και ιστορικούς τόπους ή είναι μεμονωμένα, καθώς και κινητών που βρίσκονται σε μουσεία ή συλλογές του Δημοσίου, ο ιδιώτης (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) οφείλει να λάβει σχετική άδεια από το ΥΠ.ΠΟ και να καταβάλλει τέλος χρήσης υπέρ Τ.Α.Π.¹². Από τον έλεγχο προέκυψε ότι δε δύναται να διασφαλιστεί η πληρότητα των εν λόγω εσόδων, καθώς δε διενεργούνται έλεγχοι σε ιστότοπους (π.χ. Google, eBay, κ.λπ.) που εμπορεύονται πωλητέα είδη χωρίς την αντίστοιχη καταβολή τελών, αν και εμπίπτουν στο θεσμικό πλαίσιο για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, ούτε επιτόπιοι έλεγχοι σε φυσικά καταστήματα, στα οποία διατίθενται σχετικά είδη (βιβλιοπωλεία, καταστήματα με ενθύμια κ.λπ.). Επίσης, λόγω της απουσίας των ανωτέρω ελέγχων δε δύναται να διαπιστωθεί η διάθεση στην αγορά εκμαγείων ή ακριβών αντιγράφων κινητών μνημείων συλλογών ή Μουσείων του Δημοσίου, τα οποία παράγονται παρανόμως.

¹¹ Βλ.ν.3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (ΦΕΚ Α' 153/28-06-2002).

¹² Η παραγωγή και διάθεση εκμαγείων ή ακριβών αντιγράφων κινητών μνημείων συλλογών ή Μουσείων του Δημοσίου από άλλο πρόσωπο είναι μη νόμιμη σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 66 του ν.3028/02.

3.2.4 Έξοδα από μεταφορές αγαθών και φορτοεκφορτωτικά

Συνεκτιμώντας τις Εκθέσεις Ελέγχου του Τμήματος Ελέγχου και Επιθεώρησης του Τ.Α.Π.¹³, διενεργήθηκε καθολικός έλεγχος επί χρηματικών ενταλμάτων οικονομικών ετών 2014, 2015 και 2016, που αφορούσαν πληρωμή δαπανών φορτοεκφόρτωσης και μεταφοράς πωλητέων ειδών από την Αποθήκη του φορέα στου Ρέντη προς διάφορους χώρους/μουσεία. Από τον έλεγχο προέκυψαν σημαντικά ευρήματα αναφορικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εν λόγω δαπανών, τα οποία επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου (Απολογισμό Εσόδων - Εξόδων)¹⁴.

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Ευρήματα επί των Δελτίων Αποστολής Εμπορευμάτων του Τ.Α.Π.¹⁵:

- 1) η πλειονότητα των «Εντύπων Δελτίων Αποστολής Χρέωσης» που εκδίδει το Τ.Α.Π. και συνοδεύουν τα πωλητέα είδη/εμπορεύματα, δεν αναγράφουν ημερομηνία αποστολής (ενδεικτικά τα Δ.Α.Χ. εμπορευμάτων 03183/14, 00385/15, 2890/16, 2762/16),
- 2) σε πολλές περιπτώσεις τα Δελτία Αποστολής Χρέωσης (Δ.Α.Χ.) δεν είναι τα πρωτότυπα αλλά φωτοαντίγραφα (ενδεικτικά τα Δ.Α.Χ. εμπορευμάτων 01438/14, 0419/14),
- 3) τα περισσότερα εξ αυτών δε φέρουν υπογραφή παραλαβής από το διαχειριστή του χώρου κατά την παραλαβή των μεταφερόμενων πωλητέων ειδών (ενδεικτικά τα Δ.Α.Χ. εμπορευμάτων 01419/2014, 01438/14, 00385/15, 0118/15).

Β) Τιμολόγηση Μεταφερόμενων Προϊόντων κατά παρέκκλιση των συμβατικών υποχρεώσεων: σε ορισμένες περιπτώσεις δεν τηρούνται οι όροι της διακήρυξης και της υπογραφείσας σύμβασης μεταφοράς εμπορευμάτων, αναφορικά με τη μονάδα χρέωσης κατά την τιμολόγηση των μεταφερόμενων προϊόντων (ήτοι, ενώ συμβατικά ως μονάδα χρέωσης ορίζεται το 1 χαρτοκιβώτιο, σε αρκετά Δ.Α.Χ. του Τ.Α.Π. αναγράφονται οι ποσότητες είτε σε παλέτες, είτε σε αριθμό προϊόντων όπως κοσμήματα, νομίσματα, εκμαγεία με αποτέλεσμα η χρέωση να γίνεται αυθαίρετα). Επιπροσθέτως, στις περιπτώσεις όπου στο Δ.Α.Χ. αναγραφόταν ο αριθμός των προϊόντων, κάθε ένα προϊόν χρεωνόταν ως ένα ολόκληρο

¹³ Σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 169 του ν.4270/2014 (ΦΕΚ Α' 143) «..3. Οι εκθέσεις ελέγχου των Υπηρεσιών Εσωτερικού Ελέγχου των παραγράφων 1 και 2 κοινοποιούνται αμελλητί στο Ελεγκτικό Συνέδριο...».

¹⁴ Για τα ευρήματα της ενότητας 3.2.4. έχουν τηρηθεί οι διαδικασίες που προβλέπονται στα παραρτήματα 5.6.1. έως 5.6.4. του εγχειριδίου ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου - <https://www.elsyn.gr/el/node/478>.

¹⁵ Σύμφωνα με την αριθμ. πρωτ. 17659/30-12-2016 εγκύκλιο του Τ.Α.Π., αναφέρονται και ως «έντυπα δελτία αποστολής χρέωσης».

χαρτοκιβώτιο (π.χ. για μεταφορά 10 κοσμημάτων χρεώνονταν 10 χαρτοκιβώτια ως μονάδα χρέωσης) (ενδεικτικά τα Δ.Α.Χ. εμπορευμάτων 00729/16, 00724/16, 03183/14).

Γ) Εκ των υστέρων μεταβολή των στοιχείων στα Δελτία Αποστολής Εμπορευμάτων του

Τ.Α.Π.: α) επί ορισμένων αντιγράφων Δ.Α.Χ. διαπιστώθηκε η εκ των υστέρων μεταβολή του αριθμού των κιβωτίων προς μεταφορά (ενδεικτικά τα Δ.Α. εμπορευμάτων 0269/15, 0281/15, 03183/14, 0369/16, 00385/15) και β) επί ορισμένων αντιγράφων Δ.Α.Χ. διαπιστώθηκε η εκ των υστέρων μεταβολή της ημερομηνίας παράδοσης και παραλαβής των ειδών/εμπορευμάτων (ενδεικτικά τα Δ.Α. εμπορευμάτων 03183/14, 00385/15, 01409/14, 03175/14).

Δ) Πολλαπλή Χρήση Δικαιολογητικών κατά την εξόφληση των Χ.Ε.: διαπιστώθηκε ότι χρησιμοποιήθηκαν πολλαπλά αντίγραφα ή φωτοτυπίες των ίδιων «Εντύπων Δελτίων Αποστολής Χρέωσης» σε περισσότερα του ενός ή και στο ίδιο χρηματικό ένταλμα ως δικαιολογητικά εξόφλησής τους (ενδεικτικά τα Δ.Α.Χ. Εμπορευμάτων 2863/16, 2762/16, 2890/16, 0226/15).

Ε) Στο σύνολο των εν λόγω χρηματικών ενταλμάτων (Χ.Ε.) τα επισυναφθέντα Τιμολόγια παροχής υπηρεσιών της μεταφορικής εταιρείας, δε συνοδεύονται από Δελτία Αποστολής ούτε φέρουν τις υποχρεωτικές ενδείξεις, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις διατάξεις του π.δ. 186/1992 «Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων» (ΦΕΚ Α' 84) όπως καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε με τον «Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών» της Υποπαραγράφου Ε1 της Παραγράφου Ε του ν.4093/2012 (ΦΕΚ Α'222) και του Κεφαλαίου 3 του ν.4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α'251), όπως ίσχυαν κατά τα ελεγχόμενα οικονομικά έτη.

Συνολικά μεταβλήθηκαν στοιχεία εκ των υστέρων: α) σε 244 επισυναπτόμενα αντίγραφα Δ.Α.Χ. των 33 Χ.Ε. οικ. έτους 2014, β) σε 318 επισυναπτόμενα αντίγραφα Δ.Α.Χ των 21 Χ.Ε. οικ. έτους 2015 και γ) σε 525 αντίγραφα Δ.Α.Χ. των 33 Χ.Ε. οικ. έτους 2016.

Η Ομάδα Ελέγχου εκτίμησε ότι για τα τρία (3) ελεγχόμενα έτη 2014-2015-2016, ο Φορέας ζημιώθηκε με ποσό ύψους τουλάχιστον 169.157,78€ (ήτοι, για το έτος 2014 ζημία ύψους 43.875,15 €, για το έτος 2015 ζημία ύψους 36.577,31 € και για το έτος 2016 ζημία ύψους 86.674,23€)¹⁶.

¹⁶ Η Ομάδα Ελέγχου για τον υπολογισμό της εν λόγω διαφοράς (ζημίας) εκτίμησε την απόκλιση μεταξύ της τιμής χρέωσης σύμφωνα με τις συμβατικές υποχρεώσεις και την χρέωση όπως αποτυπώθηκε στα εν λόγω παραστατικά (Δ.Α.Χ., Τιμολόγια). Για τις περιπτώσεις όπου η μονάδα χρέωσης διέφερε σε σχέση με την συμβατική (π.χ. μεταφορά παλέτας ή χρέωση αριθμού αντικειμένων) δεν μπορεί να εκτιμηθεί το ποσό της ζημίας του φορέα, δεδομένου ότι δεν είναι εκ των προτέρων γνωστή η αντιστοιχία της συμβατικής μονάδας χρέωσης με αυτή που εν τέλει χρησιμοποιήθηκε.

3.2.5 Υποχρεώσεις από αποζημιώσεις απαλλοτριώσεων

Διαπιστώθηκαν σημαντικές αδυναμίες ως προς την ορθή καταγραφή και παρακολούθηση των υποχρεώσεων από αποζημιώσεις απαλλοτριώσεων, γεγονός που έχει ως συνέπεια την αδυναμία ολοκληρωμένης αναγνώρισης, καταγραφής και παρακολούθησης των υποχρεώσεων του φορέα έναντι τρίτων.

Ευρήματα ελέγχου:

Αδυναμία λογιστικής παρακολούθησης των υποχρεώσεων απαλλοτριώσεων του Τ.Α.Π.:

Οι υποχρεώσεις του Τ.Α.Π. για την αποζημίωση απαλλοτριωθέντων ακινήτων δεν παρακολουθούνται στο Μ.Δ.(βλ. εύρημα 3.1.5), ούτε στους αντίστοιχους λογαριασμούς υποχρεώσεων ή/και στους λογαριασμούς τάξεως. Η ενημέρωση του Τμήματος Λογιστηρίου του Τ.Α.Π. αναφορικά με τις εκκρεμείς υποθέσεις απαλλοτριώσεων διενεργείται μέσω διοικητικής αλληλογραφίας και οι πληροφορίες επί των υποχρεώσεων δεν καταχωρούνται, ούτε στο αντίστοιχο Ο.Π.Σ. λογιστικής παρακολούθησης, ούτε τηρούνται εξωλογιστικά.

3.3. Ευρήματα επί των Εσωτερικών Δικλίδων στη Δημοσιονομική Διαχείριση του Τ.Α.Π.

3.3.1. Έλλειψη Εσωτερικών Δικλίδων ορθής και έγκυρης ενημέρωσης Οικονομικών Καταστάσεων Τ.Α.Π.

Διαπιστώθηκαν σημαντικές αδυναμίες επί των εσωτερικών δικλίδων που διασφαλίζουν την ορθή ενημέρωση των οικονομικών καταστάσεων του Τ.Α.Π. (Λογαριασμοί Ισολογισμού-Αποτελεσματικοί Λογαριασμοί), γεγονός που επηρεάζει την ορθή τήρηση του λογιστικού σχεδίου των λογαριασμών του ελεγχόμενου φορέα.

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Ελλείψεις εσωτερικών δικλίδων στη διαδικασία καταγραφής και τήρησης των αποθεμάτων: Δεν υφίσταται σε λειτουργία εφαρμογή του Ο.Π.Σ. για την αυτόματη καταχώρηση και παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο των αποθεμάτων στις αποθήκες των πωλητηρίων των αρχαιολογικών χώρων/ μουσείων. Η καταχώρηση των μεταβολών, λόγω και της μη ύπαρξης αυτοματοποιημένης διαδικασίας μέσω χρήσης τεχνολογίας ραβδοκώδικα (bar code), διενεργείται χειρόγραφα στο Ο.Π.Σ. (Q.&R.) με βάση τους κωδικούς προϊόντων του Τ.Α.Π.. Ως εκ τούτου: α) δεν υπάρχει δυνατότητα ακριβούς αποτύπωσης στις

οικονομικές καταστάσεις αλλά και παρακολούθησης των διαθέσιμων τεμαχίων ανά κωδικό ανά πάσα στιγμή, β) δε διενεργείται σε τακτά χρονικά διαστήματα έλεγχος τήρησης των διαδικασιών καταχώρησης (τήρηση εσωτερικών δικλίδων) από το αρμόδιο γραφείο του Τ.Α.Π., ενώ επιτόπιος έλεγχος για επαλήθευση των διαδικασιών καταγραφής διενεργείται από το Τμήμα Επιθεώρησης και Ελέγχου κατά περίπτωση και δειγματοληπτικά.

Β) Αδυναμίες στις εσωτερικές δικλίδες καταγραφής και παρακολούθησης των πωλητέων ειδών και ειδών επί παρακαταθήκη: Η μηνιαία κατάσταση πωλητέων ειδών και ειδών επί παρακαταθήκη, δύναται να περιλαμβάνει λάθη που επηρεάζουν την ακρίβεια των στοιχείων, καθώς η καταχώρηση των κωδικών των προϊόντων γίνεται χειρωνακτικά.

Γ) Ελλείψεις εσωτερικών δικλίδων αναφορικά με την παρακολούθηση των προμηθευτών: Δεν έχουν διερευνηθεί οι δυνατότητες του Ο.Π.Σ. της Oracle για την παρακολούθηση των Προμηθευτών (Χρεώσεις – Πιστώσεις – Εισπράξεις), αν και παρέχει τη δυνατότητα ολοκληρωμένης παρακολούθησης των συναλλαγών.

3.3.2. Αδυναμίες Εσωτερικών Δικλίδων αναφορικά με τη διαχείριση των χρηματικών διαθεσίμων του Τ.Α.Π. από τους διαχειριστές (υπολόγους).

Διαπιστώθηκαν σημαντικές ελλείψεις στο σύστημα εσωτερικών δικλίδων του Τ.Α.Π. ως προς τη διαχείριση των χρηματικών διαθεσίμων του φορέα. Ειδικότερα: α) δεν υπάρχει επικαιροποιημένο πλαίσιο τηρούμενων διαδικασιών αναφορικά με τη διαχείριση των χρηματικών διαθεσίμων από τους διαχειριστές, β) δεν υπάρχουν τυποποιημένες διαδικασίες παρακολούθησης της διαχείρισης χρηματικών διαθεσίμων από τις οικονομικές υπηρεσίες του Τ.Α.Π. και γ) δεν επιμορφώνονται οι διαχειριστές σε θέματα δημοσιονομικής διαχείρισης.

Ευρήματα ελέγχου:

Α) Έλλειψη οδηγιών διαχείρισης χρηματικών διαθεσίμων του Τ.Α.Π.: Το Τ.Α.Π. στις Οδηγίες (αριθμ. πρωτ. 17659/31.12.2016) προς τους Εφόρους Αρχαιοτήτων και τους Διαχειριστές – Υπολόγους των αρχαιολογικών χώρων/μουσείων σχετικά με τη λειτουργία των εν λόγω χώρων, επισημαίνει την υποχρέωση κατάθεσης στους λογαριασμούς του, των χρηματικών διαθεσίμων εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από το τέλος του μήνα στον οποίο αφορούν. Οι ως άνω Οδηγίες δεν προβλέπουν λεπτομερείς διαδικασίες ως προς τη διαχείριση των χρηματικών διαθεσίμων (ήτοι, συμφωνία ταμείου, κλείσιμο ταμείου,

θεώρηση πρωτοκόλλου κλεισίματος ταμείου, διαδικασίες και χρονικά όρια φύλαξης χρημάτων, τυποποιημένες διαδικασίες ενημέρωσης των οικονομικών υπηρεσιών Τ.Α.Π., ευθύνες και υποχρεώσεις διαχειριστή κ.λπ.). Αναφορικά με τη διαχείριση των εισιτηρίων, αν και ζητήθηκαν αντίστοιχες οδηγίες από το Τμήμα Λογιστηρίου του Τ.Α.Π., δε δόθηκαν μέχρι και το πέρας του ελέγχου στην Ομάδα Ελέγχου.

Β) Καθυστερήσεις στην κατάθεση των Χρηματικών Διαθεσίμων στους Τραπεζικούς Λογαριασμούς του Τ.Α.Π.: Διαπιστώθηκε καθυστέρηση στην κατάθεση των εισπράξεων από την πώληση των ειδών Τ.Α.Π. στον τραπεζικό λογαριασμό του φορέα από μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους (κατά Μ.Ο. 1 μήνα). Ειδικότερα, στην περίπτωση του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, οι καταθέσεις των ποσών από τα έσοδα των πωλητέων ειδών για το έτος 2016, διενεργήθηκαν συγκεντρωτικά μετά την παρέλευση έτους και συγκεκριμένα στις 04.08.2016 (για τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2016) και στις 7, και 8/03.2017 και 18.04.2017 (για τους λοιπούς μήνες του 2016), χωρίς ωστόσο να αιτιολογείται ο λόγος της καθυστέρησης, καθώς και η διαδικασία φύλαξης των εν λόγω εισπράξεων συνολικού ποσού 198.515,20€.

Γ) Ελλείψεις στην εκπαίδευση/ κατάρτιση διαχειριστών (υπολόγων) σε θέματα χρηματικής διαχείρισης: Οι διαχειριστές των αρχαιολογικών χώρων δεν επιμορφώνονται σε θέματα διαχείρισης χρηματικών διαθεσίμων καθώς: α) ένα σημαντικό μέρος του προσωπικού που ασκεί τα ανωτέρω καθήκοντα προσλαμβάνεται σε ετήσια βάση με σχέση εργασίας Ι.Δ.Ο.Χ., με αποτέλεσμα να μην υπάρχει χρονική δυνατότητα εκπαίδευσης και περαιτέρω εξειδίκευσης στα αντικείμενα της χρηματικής διαχείρισης, β) μέχρι και το πέρας του ελέγχου δεν είχαν αναληφθεί από το Τ.Α.Π. συγκεκριμένες πρωτοβουλίες κατάρτισης/εκπαίδευσης των στελεχών σε θέματα χρηματικής διαχείρισης και γ) σε ορισμένους χώρους παρατηρείται, προσωπικό το οποίο έχει προσληφθεί με ειδικότητα ΔΕ Φύλαξης-Πληροφόρησης ή ΔΕ Φύλακες Αρχαιοτήτων, να εκτελεί, χωρίς να έχει την απαιτούμενη γνώση και εξειδίκευση χρέη διαχειριστή (υπολόγου), με απόφαση του αρμόδιου Εφόρου Αρχαιοτήτων, η οποία δε λαμβάνει υπόψη το νομικό πλαίσιο που διέπει τις αρμοδιότητες, τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις των διαχειριστών (υπολόγων).

3.3.3. Έλλειψη Εσωτερικών Δικλίδων αναφορικά με την ορθή παρακολούθηση των Εσόδων από Εισιτήρια και Πωλητέα.

Διαπιστώθηκαν σημαντικές ελλείψεις στο σύστημα εσωτερικών δικλίδων του Τ.Α.Π., οι οποίες δεν επιτρέπουν την ορθή και ακριβή παρακολούθηση της διάθεσης των εισιτηρίων και των

πωλητέων ειδών, που δύνανται να επηρεάσουν ιδιαίτερα τα τεκμήρια της πληρότητας των εσόδων κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

Ευρήματα ελέγχου:

A) Αδυναμία Έκδοσης Αναφορών και Παρακολούθησης Πωλήσεων Εισιτηρίων σε πραγματικό χρόνο: Το Τ.Α.Π. δεν έχει δυνατότητα ηλεκτρονικής διασύνδεσης με τους αρχαιολογικούς χώρους/μουσεία και ως εκ τούτου δεν υπάρχει δυνατότητα παρακολούθησης των πωλήσεων σε ημερήσια βάση. Η καταχώρηση των εσόδων πραγματοποιείται μηνιαία και στηρίζεται στις καταστάσεις που αποστέλλουν οι διαχειριστές. Το ίδιο συμβαίνει και με τα μηχανογραφημένα εισιτήρια στους χώρους που υπάρχει δυνατότητα έκδοσής τους.

B) Αδυναμίες εσωτερικών δικλίδων στον έλεγχο διάθεσης των εισιτηρίων: Η έλλειψη δυνατότητας έκδοσης ηλεκτρονικού εισιτηρίου σε όλους τους χώρους και η αντ' αυτού ύπαρξη μπλοκ εισιτηρίων, σε συνδυασμό με την αδυναμία διασταύρωσης των πωλήσεων με τις καταθέσεις, δημιουργεί σοβαρό κίνδυνο απώλειας εσόδων για το Τ.Α.Π., καθώς δε δύναται να διαπιστωθεί αν γίνεται χρήση του ίδιου εισιτηρίου από πολλαπλούς επισκέπτες ή αν εισέρχονται επισκέπτες χωρίς εισιτήριο. Επιπροσθέτως, η πλειονότητα των αρχαιολογικών χώρων/μουσείων δε διαθέτει μηχανογραφημένα εισιτήρια, αλλά μπλοκ αποδείξεων εισιτηρίων τα οποία παραμένουν στους εν λόγω χώρους και δεν αποστέλλονται στο Τμήμα Λογιστηρίου του Τ.Α.Π., ενώ καταστρέφονται μετά την παρέλευση δύο (2) ετών ακόμα και αν δεν έχει διενεργηθεί επιτόπιος έλεγχος από το Τμήμα Ελέγχου και Επιθεωρήσεων του Τ.Α.Π..

Γ) Χειρόγραφες Καταστάσεις Διαχείρισης Εισιτηρίων και Πωλητέων: Οι Καταστάσεις Διαχείρισης Εισιτηρίων και Πωλητέων Ειδών που αποστέλλονται από τους αρχαιολογικούς χώρους, είναι χειρόγραφες με αποτέλεσμα πολλές φορές να είναι δυσανάγνωστες και να ενέχουν κίνδυνο για λάθος καταχώρηση των στοιχείων, ενώ πολλές φορές αποστέλλονται με fax καθώς δεν υπάρχει ηλεκτρονική σύνδεση/επικοινωνία του Τ.Α.Π. με τον εκάστοτε αρχαιολογικό χώρο/μουσείο.

3.3.4. Αδυναμίες στη λειτουργία του Τμήματος Ελέγχου και Επιθεωρήσεων του Τ.Α.Π.

Διαπιστώθηκαν συστηματικές αδυναμίες αναφορικά με τους ελέγχους που διενεργεί το Τμήμα Ελέγχου και Επιθεωρήσεων. Ειδικότερα: α) οι έλεγχοι (επιθεωρήσεις) περιορίζονται στο αντικείμενο της χρηματικής διαχείρισης εισιτηρίων και πωλητέων στους αρχαιολογικούς

χώρους/μουσεία και όχι στο σύνολο της δημοσιονομικής διαχείρισης (πόροι, δαπάνες)¹⁷, β) τα αντικείμενα των ελέγχων επιλέγονται με βάση εμπειρικά κριτήρια και δεν υπάρχουν αυτοματοποιημένες διαδικασίες ανάλυσης κινδύνου, καθώς και ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων εγκεκριμένο από το Δ.Σ. του Τ.Α.Π., γ) δεν έχουν συνταχθεί εγχειρίδια ελέγχου με τυποποιημένες διαδικασίες, δ) δεν έχει εκδοθεί Κανονισμός Δεοντολογίας του Προσωπικού που διενεργεί τους εν λόγω ελέγχους και ε) δε συντάσσεται ούτε υποβάλλεται στο Δ.Σ. του Τ.Α.Π. ετήσια έκθεση επί των πεπραγμένων του Τμήματος.

Ευρήματα ελέγχου:

Οι διενεργούμενοι μέχρι σήμερα έλεγχοι από το Τμήμα Επιθεώρησης και Ελέγχων του Τ.Α.Π. είναι προσανατολισμένοι στην πραγματοποίηση τακτικών επιθεωρήσεων και ελέγχων επί της χρηματικής διαχείρισης των εισιτηρίων και των πωλητέων στους αρχαιολογικούς χώρους/ μουσεία. Ως εκ τούτου, δεν έχει συμπεριληφθεί στο αντικείμενο του ελέγχου, ο έλεγχος επί των οικονομικών καταστάσεων του Ταμείου (ήτοι, έλεγχος επί της ακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων και αναφορών και η συμφωνία τους με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, η ορθή και ακριβής λογιστική απεικόνιση των δαπανών και των συναλλαγών εν γένει, ο έλεγχος συμμόρφωσης με ισχύοντες κανόνες και διαδικασίες κ.λπ.), ή και ο έλεγχος των εσωτερικών δικλίδων επί της οικονομικής διαχείρισης του Τ.Α.Π..

3.3.5. Ελλείψεις στις εσωτερικές δικλίδες αναφορικά με την παρακολούθηση προσόδων επί της ακίνητης περιουσίας Τ.Α.Π. και ΥΠ.ΠΟ.

Διαπιστώθηκαν ελλείψεις στο σύστημα εσωτερικών δικλίδων του Τ.Α.Π. σχετικά με την έκδοση αναφορών και την ορθή λογιστική παρακολούθηση των προσόδων επί της ακίνητης περιουσίας του ΥΠ.ΠΟ, δεδομένου ότι ο ελεγχόμενος φορέας δεν τηρεί μητρώο και δεν εφαρμόζει ολοκληρωμένες διαδικασίες παρακολούθησης της βεβαίωσης και είσπραξης των προσόδων από εκμετάλλευση ακινήτων.

¹⁷ όπως προβλέπεται από το εδάφιο γ' της παρ.1 του άρθρου 12 του ν.736/1977

Ευρήματα ελέγχου:

A) Από τον έλεγχο προέκυψε η αδυναμία παρακολούθησης των απαλλοτριωθέντων ακινήτων, ήτοι η πιθανή συνέχιση της χρήσης/εκμετάλλευσής τους, ιδίως σε ότι αφορά σε αγροτικές εκτάσεις. Ως εκ τούτου, παρατηρείται το φαινόμενο ιδιώτες που έχουν ήδη αποζημιωθεί για τα απαλλοτριωμένα ακίνητά τους να συνεχίζουν να τα εκμεταλλεύονται.

B) Ο φορέας δεν τηρεί Μητρώο Διαχείρισης Ακινήτων για την παρακολούθηση προσόδων από την εκμετάλλευση ακινήτων, ενώ η παρακολούθηση γίνεται από χειρόγραφες καταστάσεις ή μη τυποποιημένα αρχεία excel.

Γ) Από τον διενεργηθέντα έλεγχο προέκυψε ότι στον Κ.Α. Εσόδων 341151001 «Εσοδα από εκμίσθωση οικιών και γραφείων πανελλαδικού τρέχοντος έτους» καταχωρούνται έσοδα προερχόμενα από μισθώματα απαλλοτριωθέντων κτιρίων και οικοπέδων που παραχωρούνται προς εκμετάλλευση από το ΥΠ.ΠΟ. σε ιδιώτες. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία των υπηρεσιών του Τ.Α.Π., στις περιοχές του ιστορικού κέντρου της Αθήνας (Πλάκα, Κεραμεικός) έχουν παραχωρηθεί 12 απαλλοτριωθέντα κτίρια και οικοπέδα σε ιδιώτες προς χρήση (εμπορική και μη), τα οποία έχουν μισθωθεί με συνολικό μίσθωμα 1.318€. Ενδεικτικά: α) παραχώρηση οικοπέδου 130 m² στην Πλάκα για χρήση εστίασης έναντι μισθώματος 29,35 €, β) παραχώρηση οικοπέδου 180 m² στην Πλάκα για χρήση στάθμευσης αυτοκινήτων έναντι μισθώματος 73,37€ και γ) παραχώρηση οικοπέδου 239,80 m² στην Πλάκα για χρήση εστίασης έναντι μισθώματος 14,67€.

Ενόψει της απάντησης του φορέα (βλ. παράρτημα 3.11) και των στοιχείων που απεστάλησαν από το ΥΠ.ΠΟ στην Ομάδα Ελέγχου, η περαιτέρω διερεύνηση του ανωτέρω ευρήματος θα ενταχθεί στον κατασταλτικό έλεγχο που θα διενεργήσει η αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου στο ΥΠ.ΠΟ., κατά την εκτέλεση του Ετησίου Προγράμματος Ελέγχων 2019 του Ε.Σ..

4. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΥ ΦΟΡΕΑ

Η Ομάδα Ελέγχου απέστειλε τα προκαταρκτικά ευρήματα και τον πίνακα συστάσεων στη διοίκηση του ελεγχόμενου φορέα (Τ.Α.Π.) και του εμπλεκόμενου στον έλεγχο φορέα (Υπουργείο Πολιτισμού), οι απαντήσεις των οποίων παρατίθενται στα Παραρτήματα 1 και 2 της παρούσας Έκθεσης Ελέγχου.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το βασικό συμπέρασμα του ελέγχου είναι η διαπίστωση σημαντικών αδυναμιών και δυσλειτουργιών του ελεγχόμενου φορέα .

Ειδικότερα διαπιστώθηκαν σημαντικές αδυναμίες αναφορικά με :

- Την ορθή τήρηση του λογιστικού σχεδίου, την ορθή και έγκαιρη αναγνώριση και λογιστικοποίηση των εσόδων στις οικονομικές καταστάσεις του φορέα, την τήρηση του Μ.Δ., καθώς και την ορθή παρακολούθηση των εισπράξεων μέσω των λογαριασμών χρηματικής διαχείρισης που τηρεί το Τ.Α.Π. στις εμπορικές Τράπεζες.
- Την ορθή τήρηση των λογαριασμών εσόδων του φορέα, ήτοι την παρακολούθηση της διαχείρισης των εισιτηρίων στα μουσεία και τους αρχαιολογικούς χώρους υπό την εποπτεία του Τ.Α.Π., την ορθή καταγραφή και παρακολούθηση των πωλητέων ειδών και των εσόδων – εισπράξεων από Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους, καθώς και την ορθή καταγραφή και παρακολούθηση των υποχρεώσεων από αποζημιώσεις απαλλοτριώσεων.
- Το περιβάλλον εσωτερικών δικλίδων του φορέα, ήτοι τη διαχείριση των χρηματικών διαθεσίμων του Τ.Α.Π. από τους διαχειριστές (υπολόγους), τη λειτουργία του Τμήματος Ελέγχου και Επιθεωρήσεων του Τ.Α.Π., την έκδοση αναφορών και την ορθή λογιστική παρακολούθηση των προσόδων επί της ακίνητης περιουσίας του ΥΠ.ΠΟ.

6. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Στην παρούσα ενότητα παρατίθενται οι συστάσεις - προτάσεις του Ε.Σ., αναφορικά με τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικών δικλίδων και της δημοσιονομικής διαχείρισης του Τ.Α.Π., οι οποίες απευθύνονται τόσο στον ελεγχόμενο φορέα (Τ.Α.Π) όσο και στον εμπλεκόμενο φορέα (Υπουργείο Πολιτισμού). Οι συστάσεις αυτές απορρέουν από τα συμπεράσματα που έχουν εξαχθεί κατά την αξιολόγηση των ευρημάτων του ελέγχου (μέχρι και τον Ιούνιο 2018).

Το Ε.Σ. συστήνει:

6.1. Ορθή Τήρηση των Λογαριασμών του Ισολογισμού, Γενικής Εκμετάλλευσης και Αποτελεσμάτων Χρήσεως.

Στο πλαίσιο της συμμόρφωσης του ελεγχόμενου φορέα με το νομικό πλαίσιο και τη διασφάλιση της αξιοπιστίας των οικονομικών στοιχείων, το Τ.Α.Π. πρέπει να προχωρήσει άμεσα στην έκδοση Οικονομικών Καταστάσεων Γενικής Εκμετάλλευσης, Αποτελεσμάτων Χρήσεως και Ισολογισμού. Παράλληλα, η κατάλληλη τροποποίηση/παραμετροποίηση και η διαλειτουργικότητα των πληροφοριακών συστημάτων οικονομικής διαχείρισης που ο φορέας έχει στη διάθεσή του, θα επιτρέψουν την ορθή λογιστικοποίηση των εσόδων καθώς και την ορθή τήρηση του λογιστικού σχεδίου των λογαριασμών του ελεγχόμενου φορέα.

6.2. Εφαρμογή διαδικασιών παρακολούθησης και αποτίμησης Αποθεμάτων και Παγίων

Στο πλαίσιο της ορθής τήρησης του λογιστικού σχεδίου είναι απαραίτητη η δημιουργία και τήρηση Μητρώου Παγίων προκειμένου να διασφαλιστεί η καταγραφή και παρακολούθηση των παγίων στοιχείων του ελεγχόμενου φορέα, καθώς και η εφαρμογή όλων των αναγκαίων εσωτερικών διαδικασιών που θα επιτρέψουν την ορθή παρακολούθηση και αποτίμηση της απογραφής των αποθεμάτων, παράγοντας τις αντίστοιχες αναφορές και λογαριασμούς διαχείρισης αποθεμάτων.

6.3. Αντιμετώπιση αδυναμιών στην παρακολούθηση Πελατών – Προμηθευτών.

Το Τ.Α.Π. πρέπει να προβεί στη θέσπιση διαδικασιών που θα διασφαλίσουν την ορθή παρακολούθηση των πελατών – προμηθευτών στους λογαριασμούς της Γενικής Λογιστικής και ακολούθως τη συμφωνία του Ισοζυγίου Πελατών με το Γενικό Καθολικό και εν τέλει με τους αντίστοιχους λογαριασμούς του Ενεργητικού/Παθητικού (ενδεικτικά, συμφωνία Γενικής Λογιστικής – Εμπορικής Διαχείρισης, δημιουργία αυτοματοποιημένης γέφυρας μεταξύ των Ο.Π.Σ. Γενικής Λογιστικής – Εμπορικής Διαχείρισης, κ.λπ.).

6.4. Ορθός διαχωρισμός και ενημέρωση των Λογαριασμών Εισπράξεων, Εσόδων και Απαιτήσεων.

Πρέπει να θεσπιστούν αναλυτικές εσωτερικές διαδικασίες που θα επιτρέψουν την προτυποποίηση των καταθέσεων από υπόχρεους στο Τ.Α.Π. (δλδ. τυποποίηση των πεδίων πληροφόρησης από υπεύθυνους αρχαιολογικών χώρων ή ταξιδιωτικά πρακτορεία κ.λπ.), την

εκπαίδευση – ενημέρωση των διαχειριστών (υπολόγων αρχαιολογικών χώρων) για τη διαδικασία ορθής συμπλήρωσης των καταστάσεων εισπράξεων ανά αρχαιολογικό χώρο/μουσείο, καθώς και τη διενέργεια σε τακτική βάση της συμφωνίας των ενδιάμεσων λογαριασμών, για την ορθή μεταφορά των εκκρεμοτήτων στους ορθούς λογαριασμούς του Ισολογισμού και Αποτελεσμάτων Χρήσεως. Παράλληλα, συστήνεται είτε καταχώρηση των στοιχείων των χειρόγραφων τιμολογίων – δελτίων αποστολής στο υφιστάμενο Ο.Π.Σ., είτε η ψηφιοποίηση της έκδοσής τους μέσω των πληροφοριακών συστημάτων του Τ.Α.Π., για την ορθή και ακριβή απεικόνιση των λογαριασμών Χρεωστών, Εσόδων και Εισπράξεων.

6.5. Αυτοματοποιημένη διαδικασία αναγνώρισης και λογιστικοποίησης λειτουργικών εσόδων στο Ο.Π.Σ. δημοσιονομικής διαχείρισης.

Το Τ.Α.Π. πρέπει να εισάγει όλες τις αναγκαίες διαδικασίες και αλλαγές στο Ο.Π.Σ. οικονομικής διαχείρισης, που θα επιτρέψουν την έγκαιρη και αυτοματοποιημένη λογιστικοποίηση των εσόδων από λειτουργικές δραστηριότητες (εισιτήρια, πωλητέα κ.λπ.) στις οικονομικές καταστάσεις του φορέα, με ταυτόχρονη έκδοση των αντίστοιχων παραστατικών και την ακριβή αντιπαραβολή των λογιστικοποιηθέντων εσόδων μέσω των τραπεζικών λογαριασμών του Τ.Α.Π.. Οι αλλαγές αυτές θα επιτρέψουν και την ορθή παρακολούθηση των απαιτήσεων (πελατών) (βλ. αντίστοιχα 5.1.3.).

6.6. Αυτοματοποιημένη διαδικασία καταχώρησης κινήσεων τραπεζικών συναλλαγών.

Δεδομένου του πλήθους των συναλλαγών που καλείται να καταχωρεί ο ελεγχόμενος φορέας και την έλλειψη προσωπικού (βλ. εύρημα 3.1.4. και 3.3.2.) πρέπει σε μεσοπρόθεσμο χρονικό διάστημα το Τ.Α.Π. να προβεί στην αυτοματοποίηση της διαδικασίας καταχώρησης των κινήσεων τραπεζικών συναλλαγών (ήτοι, καταθέσεις υπολόγων διαχειριστών, κινήσεις Χρεωστικών-Πιστωτικών καρτών, κ.λπ.) στις καρτέλες των τραπεζικών λογαριασμών της γενικής λογιστικής στο Ο.Π.Σ., μέσω διασύνδεσης με τις ηλεκτρονικές αναφορές (extrait) της τράπεζας, προκειμένου να επιτυγχάνεται έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση της λογιστικής και μείωση διοικητικού κόστους.

6.7. Ορθή λειτουργία και τήρηση του Μητρώου Δέσμευσης Πίστωσης.

Το Τ.Α.Π. πρέπει να αναλάβει άμεσα όλες τις αναγκαίες ενέργειες προκειμένου η τήρηση του Μ.Δ. να είναι σύμφωνη με το οικείο νομικό πλαίσιο, ώστε να υπάρχει πλήρης παρακολούθηση

των υποχρεώσεων του φορέα. Επισημαίνεται ότι το Τ.Α.Π. υποχρεούται να καταχωρεί στο Μ.Δ. όλες τις δαπάνες, για τις οποίες έχουν γεννηθεί υποχρεώσεις (βλ. εύρημα 3.1.5.).

6.8. Διασφάλιση των εσόδων από την πώληση εισιτηρίων και πωλητέων ειδών.

Το Τ.Α.Π. πρέπει να εισάγει το ηλεκτρονικό εισιτήριο με ταυτόχρονη εγκατάσταση πυλών ελέγχου πρόσβασης σε όλους τους αρχαιολογικούς χώρους/μουσεία και να προβεί στην ολοκλήρωση - ενοποίηση των πληροφοριακών συστημάτων, προκειμένου να δίνεται η δυνατότητα έγκυρης και σε πραγματικό χρόνο παρακολούθησης της διάθεσης, πώλησης, είσπραξης εσόδων και παρακολούθησης των αποθεμάτων στις αποθήκες όλων των αρχαιολογικών χώρων/μουσείων από το Τμήμα Λογιστηρίου. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, προτείνεται περαιτέρω: α) η εγκατάσταση πληροφοριακών συστημάτων με το κατάλληλο λογισμικό και διασυνδεσιμότητα με το Ο.Π.Σ. του Τ.Α.Π. σε όλους τους αρχαιολογικούς χώρους/μουσεία, ώστε να παρέχεται πλήρης πληροφόρηση σε πραγματικό χρόνο, β) η εκπαίδευση και κατάρτιση του υπηρετούντος προσωπικού στις σχετικές εφαρμογές του Ο.Π.Σ. και γ) η έκδοση κανονιστικής απόφασης με την περιγραφή των αρμοδιοτήτων των διαχειριστών, των ταμιών και των αρχαιοφυλάκων.

Μέχρι την πλήρη εγκατάσταση και εφαρμογή του ηλεκτρονικού εισιτηρίου και του ενοποιημένου πληροφοριακού συστήματος, που θα επιφέρει την αυτόματη και σε πραγματικό χρόνο ενημέρωση του φορέα ως προς τη διάθεση και πώληση εισιτηρίων και πωλητέων ειδών, προτείνεται: α) η δημιουργία ενιαίου προτύπου συγκεντρωτικής κατάστασης διαχείρισης εισιτηρίων και πωλητέων για όλους τους χώρους/μουσεία, ώστε να μην παρατηρούνται αποκλίσεις στον τρόπο συμπλήρωσής της και κατ' επέκταση λάθος καταγραφή των εσόδων, β) η αντικατάσταση της χειρόγραφης συγκεντρωτικής κατάστασης διαχείρισης εισιτηρίων και πωλητέων με ηλεκτρονική και η αποστολή της με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) αυθημερόν, γ) η απαρέγκλιτη τήρηση των διαδικασιών και των χρονικών περιθωρίων που θέτει ο φορέας, όσον αφορά στην κατάθεση των εισπράξεων των αρχαιολογικών χώρων/μουσείων στους τραπεζικούς λογαριασμούς του και την αποφυγή τήρησης μεγάλων χρηματικών ποσών στα ταμεία ή στα χρηματοκιβώτια, δ) ο λεπτομερής έλεγχος από τα αντίστοιχα Τμήματα του Τ.Α.Π. της πληρότητας των παραστατικών που αποστέλλονται από τους χώρους/μουσεία (βλ. εύρημα 3.3.2.) και ε) η φύλαξη των συνοδευτικών δικαιολογητικών μαζί με τις καταστάσεις και όχι μεταφορά τους στις αποθήκες του φορέα, ώστε να είναι άμεσα διαθέσιμα σε περίπτωση ελέγχου.

6.9. Διασφάλιση εσόδων από την πώληση ειδών που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 3028/2002.

Το Τ.Α.Π. πρέπει να διενεργεί ελέγχους σε συνεργασία με ελεγκτικούς μηχανισμούς (π.χ. Γενική Γραμματεία Εμπορίου, Ειδική Γραμματεία Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος), ώστε να διαπιστώνεται εάν υπάρχουν περιπτώσεις πώλησης ειδών που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 3028/2002 (ΦΕΚ Α' 153), χωρίς να έχει χορηγηθεί η σχετική άδεια.

6.10. Παρακολούθηση των Απαλλοτριωθέντων Ακινήτων.

Πρέπει το Τ.Α.Π. να δημιουργήσει Μητρώο Απαλλοτριωθέντων Ακινήτων, το οποίο θα ενημερώνεται καθ' όλη την πορεία της διαδικασίας απαλλοτρίωσης ακινήτων, ούτως ώστε να δίνεται η δυνατότητα παρακολούθησης όλων των εκκρεμών υποχρεώσεων του φορέα. Επίσης, προτείνεται η σύσταση κλιμακίου επιτόπιων ελέγχων των απαλλοτριωθέντων ακινήτων, ώστε να προλαμβάνεται το φαινόμενο συνέχισης της χρήσης-εκμετάλλευσης αυτών (ιδίως των αγροτικών εκτάσεων) ή και η υπενοικίαση (υπεκμίσθωση) αυτών.

6.11. Σύσταση Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.

Προτείνεται η σύσταση Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία θα επιφορτίζεται με τον έλεγχο επί των οικονομικών καταστάσεων του φορέα, ήτοι, τον έλεγχο επί της ακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων και αναφορών και τη συμφωνία τους με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, την ορθή και ακριβή λογιστική απεικόνιση των δαπανών και των συναλλαγών εν γένει, τον έλεγχο συμμόρφωσης με ισχύοντες κανόνες και διαδικασίες κ.λπ., τον έλεγχο των εσωτερικών δικλίδων επί της οικονομικής διαχείρισης και τον έλεγχο των εσωτερικών δικλίδων επί των πληροφοριακών συστημάτων που άπτονται της δημοσιονομικής διαχείρισης του Τ.Α.Π..

6.12. Διασφάλιση της ορθής εκτέλεσης των Συμβάσεων.

Ο φορέας οφείλει να διασφαλίζει την τήρηση των διαδικασιών εκείνων, που απαιτούνται για την ορθή εκτέλεση των συναφθεισών συμβάσεων και εγγυώνται την προστασία των συμφερόντων του. Προς επίρρωση τούτων, προτείνεται η διενέργεια ενδεδειγμένων και επιτόπιων ελέγχων από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του φορέα .

Αθήνα, 18/04/2019

**Η Επικεφαλής
της Ομάδας Ελέγχου**

Επίτροπος

Ευτυχία Δρούκα